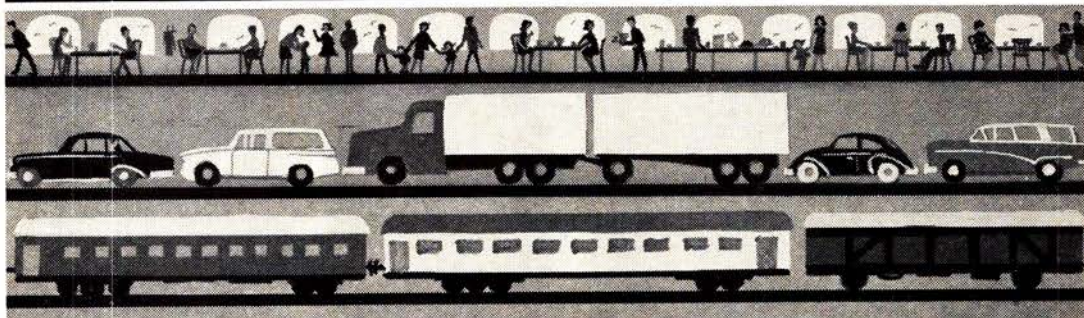

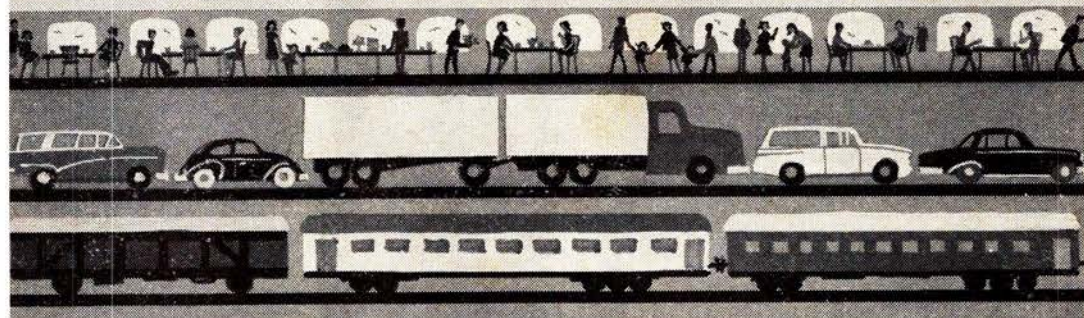
Jernbane-Bladet

BURMEISTER & WAIN

B&W dieselmotorer til fremdrivning af alle typer færger i enhver størrelse, i Danmark og i den øvrige verden.

**BURMEISTER & WAIN
DIESEL PROPULSION**

BURMEISTER & WAIN

26. ÅRGANG

2

FEBRUAR 1969

Tidsskrift for Stats- og Privatbanepersonalet

Servicenter

v/ „la Tour“ – Randersvej 139 – Århus
Telefon 16 31 01
Benzin – Olieskift – Vask – Smøring
samt stort udvalg i autoudstyr

Vi handler i...

STUDSGADES BAGERI

ved Svend Aage Sørensen
Studsgade 3 – Århus – Tlf. 12 10 95
1. kl.s lækkert brød og kager
Prøv vor fødselsdagskringle

Forkort rejsen med en lommeroman
fra...

Bruunsbro Kiosken

ved P. Pedersen
Bruunsbro 7 – Århus – Tlf. 12 13 22
Aut. tipsforhandler

Stedet for moderne hårpleje – så...

ULLA Salonen

ved Tove Christiansen
Silkeborgvej 144 – Århus – Tlf. 15 84 57
Alt i sidste nye frisurer samt hårtoppe

Vi handler i...

BOKA OST

ved Preben Jensen
Grønnegade 41 – Århus – Tlf. 13 56 74
Altid 1. kl.s vellagrede oste,
til konkurrencedygtige priser

Vi handler i...

» E K K O «

Vin- og Tobaksforretning

ved M. Christensen og G. Laursen
Tamperdalsvej 1 – Århus – Tlf. 16 44 46
Stort udvalg i tobakker – cigarer – piber
Vine og spirituosa – Ekstrafin kaffe

MEJERIUDSALGET

v/ B. SKYTTE
Mejlgade 93 – Århus – Tlf. 13 53 21
Alt i 1. kl.s mejeriprodukter samt lækkert
brød, kager, øl og sodavand

HJØRNE-KIOSKEN

v/ Poul Schmidt
Hj. Munkegade/Samsøgade – Århus
Aviser – uge- og månedsblade – tele-
grammer samt tobaksvarer og konfektur
Tlf. 13 00 75

Tal først med...

**Arbejder Spare- og Lånekassen
for Aarhus og Omegn**

7 kontorer i Århus-området

Spar moms – gå til

TONY's HERREMAGASIN

Fr. Allé 50 – Århus – Tlf. 13 00 45
Det store udv. i benklæder – skjorter –
strikkvarer samt linge til far og søn.
NB! 10 pct. rabat til
jernbanens funktionærer

Tobaksforretningen

ved N. Wenstrup
Skovvejen 48 – Århus – Tlf. 13 22 13
Alt i tobak – vine – spirituosa
Stort udvalg i rygeartikler

Følg Gulf-strømmen til

GULF service

ved K. og E. Lillelund
Harald Jensens Plads – Århus
Tlf. 13 43 31

benzin – olie – vask – smøring
autotilbehør

1. kl.s autoreparationer udføres

Vi mødes i

E-B-M

og BUKSEKÆLDEREN

Østergade 1 – Århus – Tlf. 12 17 77

Give gaver – gå til...

GULDSMED FRANK HJORTH

Stadion Allé 30 – Århus – Tlf. 12 87 91
Model- og reparationsarbejde udføres
efter ønske til rimelige priser
Åbningstider: Man.-torsdag kl. 13-17.30
fredag kl. 13-20 og lørdag kl. 9-12

Vi handler i...

ALLÉ-KIOSKEN

ved Chr. Wulff
Frederikshallé 138 – Århus – Tlf. 12 72 25
Aviser, uge- og månedsblade samt
telegrammer og papirartikler

FRUGTCENTRALEN

v/ O. Hansen
Mejlgade 67 – Århus
Alt i årstidens frugt, grønt og blomster

Vi handler i...

MEJERIUDSALGET

ved A. J. Nielsen
Jerichausgade 3 – Århus – Tlf. 13 47 24
Alt i 1. kl.s mejeriprodukter
samt øl og sodavand

Specialforretning i autoudstyr

» B I L E N «

ved Ole Kirk
Jægergårdsgade 140 – Århus
Tlf. 12 51 13

Vi har et stort udvalg i racerudstyr som:
Dobb. karburatorer – omdrejningstællere
– ure – spejle – lydæmpere m. m.

Den elegante frisure er fra
damefrisørsalonen »LILLY«

ved Anita Nielsen
Rudolf Wulffsgade 4 – Århus
Alt indenfor moderne hårpleje
Tlf. 14 36 62

Vi handler hos

købmand Børge Arendtsen

Strandvejen 30 A – Århus – Tlf. 12 47 40
1. kl.s kolonial – konserves – vine
SPIRITUOSA samt TOBAKSVARER

**ØSTBANEGÅRDENS
RESTAURATION**

God mad og kaffe
Tlf. ÅRHUS (06) 12 71 79

Vi handler i

ØSTBANENS MEJERIUDSALG

ved Bruno Pedersen
Østbanetorvet 7 – Århus – Tlf. 12 53 02
Alt i 1. kl.s mejeriprodukter
samt lækkert brød og kager
Øl og sodavand

Gå til...

SVEWI KILO-RENS

Kongsvang Allé 2 – Århus – Tlf. 14 78 08
Vi renser og håndpresser Deres tøj
fra time til time

Ingen fest eller højtid uden...

TROJKA FOTO

Otto Rudsgade 96 – Århus N.
Tlf. 16 63 08
Alt i selskabs- og børnefotografering
til billigste dagspris

JERNBANE-BLADET

Ekspedition:

Togfører V. Jonvald - Hvidovrevej 258
2650 Hvidovre
Telefon (01) 78 36 42

Redaktion:

H. E. Rybro (ansvarshavende)
Valby Langgade 223, 1. tv.
2500 Valby
Telefon (01) 30 87 71

Abonnement

16,50 kr. (inkl. moms) årlig
12 numre

Kan bestilles på girokonto 600 82
Jernbane-Bladet - 2650 Hvidovre

Medlem af

Dansk Fagpresseforening

og

International Tidsskriftsfederation

Bladet er tilsluttet Dansk Oplagskontrol

Tryk: Herfølge Bogtrykkeri, Herfølge

FEBRUAR 1969

Dette nummer indeholder:

Forhandlingernes tid	37
Månedens emner	38
Russerne på DBJ 1945	39
Erindres det	40
Jernbane-vennen O. Boye	40
Civilingeniør William Bay	41
Museumsforstander W. E. Dancker-Jensen	42
I få linier	42
Tørsbøl station	43
Sagt og skrevet	43
Teknisk nyt	44
Nyt marketenteri på Københavns Gb.	45
Hold dig i form	46
Fra dagbogen	46
Der var engang - en station	47
Intermezzo	47
Tid og sted	47
Farvel til Ålborg-Hvalpsund Jernbane	48
Privatbanenyt	53
Modeljernbane	55
Fotohobby	57
Rutebilnyt	59
Nyt fra udenlandske baner	61
Fra klubberne	61
Boghjørnet	62
Bagsiden	64

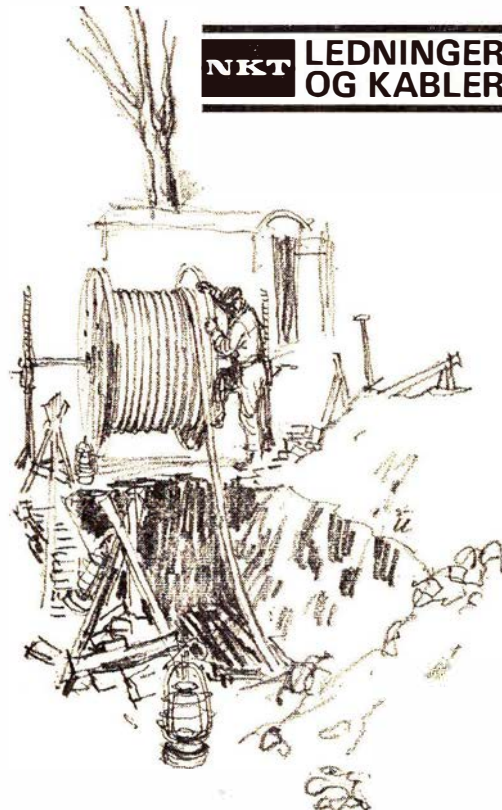
I næste nummer bl.a.

Farvel til Fjerritslev-Ålborg strækningen

KRISTIAN KIRKS TELEFONFABRIKER A/S
Horsens Aarhus København

NKT LEDNINGER
OG KABLER

Århus

Tandlæge
V. Nellemann Posch
Hvidkløvervej 12 - Århus
ved universitetet
Tlf. 16 23 14
Konsultation efter aftale

KØD, FLÆSK OG PALÆG

så...

SLAGTERFORRETNINGEN
Bissensgade 1 - Århus - Tlf. 12 86 20
1. kl.s kvaliteter
- til den rigtige pris

Vi handler i

MEJERIUDSALGET
ved Henning Sørensen
Marstrandsgade 3 - Århus - Tlf. 12 47 81
Alt i 1. kl.s mejeriprodukter
Brød - ØI - Sodavand

»FAVORITEN«

Nørregade 37 - Århus - Tlf. 12 74 25
God daglig madpakke
samt lækkert smørrebrød
Selskabssmørrebrød leveres på bestilling
Husk automaten om aftenen

Vi kører til

ELMEGADES AUTO

v/ John Pedersen
Elmegade 8 - Århus - Telefon 16 70 86
1. kl.s autoreparationer udføres på alle
vognmærker

TOBAKSFORRETNINGEN

v/ Hans Henrik Hansen
Annagade 41 - Århus - Telefon 12 91 72
Stort udvalg i cigarer, tobakker, vine og
spirituosa samt rygeartikler

Vi handler i

MEJERIUDSALGET
ved P. E. Nielsen (ny indehaver)
Ørumsgade 14 - Århus - Tlf. 14 36 19
Alt i mejeriprodukter - ØI og vand

»SOFT ICE«

ved E. Fredlev Madsen
Ing. Plads 1 B - Århus - Tlf. 12 82 25
Stort udvalg i
CHOKOLADE - KONFEKTURE
samt **GAVEÆSKER**
Prøv vor lækre soft-ice

E. ANDERSEN

I. Huitfeldtsgade 6 - Århus
Tlf. 16 98 25
Alt i årstidens
frugt - grønt - blomster samt
kolonial - konserver - vine - tobakker
Prøv vor fine kaffe

Vi handler i...

Lundbyesgades Kiosk
ved Gerner Møller
Lundbyesgade 26 - Århus - Tlf. 13 06 85
Aviser - Uge- og månedsblade
samt papirartikler

Hasle Frugt og Grønt

ved K. Nielsen
Viborgvej 143 - Århus - Tlf. 15 61 46
Alt i årstidens frugt og grønt
samt stort udvalg i blomster,
buketter - dekorationer

MEJERIUDSALGET

ved Kjeld Agersbøl
Abildgade 2 - Århus N - Tlf. 16 85 09
Kun 1. kl.s mejeriprodukter
Lækkert brød og kager
ØI og sodavand

Damerne anbefales

Parfumeri »TALLI«

ved Anne Marie Jørgensen
Mejlgade 31 - Århus - Tlf. 12 84 10
Stort udvalg i de førende præparater

TRØJBORG

Akvarie- og fugleforretning
Otto Rudsgade 46 - Århus - Tlf. 16 87 62
Alt i fiskestænger
liner og tilbehør
Friske sandorme hver dag

JOHN DAMM'S AUTOLAKERING

Arresøvej 12 - Risskov - Tlf. 17 83 66
Privat 89 16 53
Reparation og ovnlakering udføres
Tilbud og overslag gives uden forb.

Stedet for moderne hårpleje - så

Salon »LIS«

ved Lis Kristensen
Ndr. Strandvej 95 - Risskov
Tlf. 17 85 50
Alt indenfor sidste nye frisurer...

Stedet for moderne hårpleje - så

Salon »Bica«

Rosenvangs Alle 174 - Højbjerg
Telefon 27 05 39
Gode parkeringsmuligheder
Spec.: Formskæring - Hårtoppe

MORSØ AUTOLAKERING OG OPRETNING

Vibyvej 92 - Åbyhøj - Tlf. 15 58 59
Rustarbejde - nye paneler - polering
voks - heloplakering - Reparation af lak
Rimelige priser - Tilbud gives uden forb.
Denne annonce giver 10 pct. rabat

Harlev

**SPECIALFORRETNING
FOR HUSHOLDNINGSMASKINER**
bedste service - hurtigste betjening
største pris på Deres brugte
den største kontantrabat
de bedste afbetalingsbetingelser
Brdr. Johansen
Vestervej 5 - Harlev - Tlf. (18 51 11) 378

Viby J.

Købmand Carlsen
Johs. Nørgaards efft.
Holme Møllevej 18 - Viby J.
Tlf. 14 38 88
Alt i 1. kl.s kolonial, konserver
vine, spirituosa - Prøv vor fine kaffe

Velkommen hos...

TEXACO Service
ved Severin Mikkelsen
Ormslevvej 40 - Viby - Tlf. 14 70 75
benzin og autodiesel - Marfax smøring
Olie samt stort udvalg i autoudstyr
Quick-service udføres
Husk vore selvvaskeladser

Vi handler hos...

KØBMANDEN
ved S. Gissel
Monradsvej 16 a - Viby - Tlf. 14 13 68
1. kl.s kolonial - konserver - vine -
spirituosa samt tobaksvarer
Ekstrafin kaffe

Forhandlingernes tid

Februar causeri

KONCESSIONER HAR så længe sådanne har eksisteret altid været noget langtrukket noget for de, der skulle give en sådan koncession at blive enige om. Normalt burde man vel nok tænke, at det er da godt, at alt bliver grundigt overvejet før der udstedes koncessioner. Men er det nu altid det? Historien viser os alt for mange tilfælde, hvilke penge, der er spildt på det tovtrækkeri, hvis årsag alt for ofte skyldes »den lille Hassan med de skæve ben« — ergo — nu er det vel endelig ikke noget, der går ud over min pengepungs indhold? eller skader mine interesser. Kommissioner, udvalg o. l. har der aldrig været nogen særlig fart over endsigte brugbare resultater. Tænk blot på vore bestemmende myndigheder, der for mere end 50 år siden bestemte, at Slangerupbanen skulle føres til et centralt punkt i Københavns indre by. Banen ligger stadig hvor den altid har ligget, og er ikke kommet byen nærmere, og ingen bestemmende myndigheder har nogen sinde gjort noget positivt for at løse dette problem. Derimod kan myndighederne ikke få det til at gå stærkt nok, når det gælder lukning af bestående baner og stationer.

DEN TEKNISKE udvikling i vort samfund, har som bekendt efter 1. verdenskrig udviklet sig på en fantastisk eksplosiv måde. Mange — efterhånden flere — spørger sig selv, kan det da blive ved? og ender det hele ikke som en boomerang, der vil udslette det menneskelige samfund, der stadig kommer med nye tekniske opfindelser. Vi vælger autoriteter, der på forhånd fralægger sig alt ansvar, og mens vi har travlt med at fralægge os alt ansvar på egne og andres vegne, venter vi nu på de nye overlydsfly, der i lighed med de nuværende almindelige jetfly, vil gøre tilværelsen uudholdelig, i særdeleshed for de, der bor i nærheden af en flyveplads. I dag kan det synes mærkeligt, at fader Holberg for 200 år siden var meget betænkelig ved, at der var nogen, der havde den idé, at det kan lade sig gøre at flyve med tilsatte »konstige vinger«, og han skrev videre: »... saa at er troeligt, at Gud for det Menneskelige Kiøns Nytte har gjort saadant u-mueligt. Thi hvis

Mennesker kunde lære at flyve, vilde Den hele Jord faae en anden Skikkelse. Mennesker maatte forlade Stæder og Landsbyer, og efter Rovfugles Exempler grave sig ned udi Huuler, saasom Muure og Volde ikke kunde beskytte et Menneske imod det andets Vold. Saa at derfor den Herlighed, som Menneskene misunder Dyr, vilde blive dem selv til Fordærvelse ...» ... ..

DET ER opgjort, at Thisted amt, er det dårligst stillede af egnsudviklingsamterne. Derefter følger Ålborg, Hjørring, Tønder og Bornholms amter. Som det fremgår af denne opgørelse, er det de tre dårligst stillede amter, der om kort tid berøves deres jernbaner. Det kan da kun være med til at eksistensmulighederne bliver endnu dårligere for befolkningen i de byer, når deres bane ikke kører mere. De 300 mand, der er beskæftiget ved banerne, gøres arbejdsløse eller tvinges til at forlade egnen for at skaffe sig beskæftigelse andre steder. Kommunerne mister dermed værdifulde skatteydere, og får i stedet øgede sociale udgifter til endnu flere arbejdsløse.

-bro.

Restaurant »På fortovet«
og baren på Østerport station
anbefales
POUL GUDMANN

Månedens emner ...

Strækningen Haderslev-Vojens bevares

Personalechef E. Rolsted Jensen, der er formand for sidebaneudvalget, har givet meddelelse om, at man har indstillet, at banen bevares, fordi man finder banens trafikale præstationer tilfredsstillende. Der er økonomisk balance på denne strækning.

Sidebaneudvalget finder imidlertid, at strækningen rent teknisk har visse mangler. Skinnerne og hele banelegemet som sådan er nedslidt, og udvalget foreslår derfor, at strækningen bliver grundigt repareret ret omgående.

En række banestrækninger i landet har været til tilsvarende bedømmelse hos særlige DSB-udvalg, og hele indstillingen, som generaldirektøren får forelagt den 26. februar, vil blive tilstillet trafikminister Ove Guldborg omkring den 1. april. Det kan derefter ventes, at de omfattende reparationsarbejder på Haderslev-Vojens linien hurtigt bliver sat i gang – forudsat, selvfølgelig, at udvalgets indstilling bliver godkendt.

Kupeernes sofabetræk

Et møbelstof, hele Danmark kender af selvsyn vil de kommende år gradvis forsvinde ud af billedet efter at have overbevist om sin slidstyrke siden 1932. Det er det grønlig betræk af uopskåret mekka i DSBs 1. kl. kupeer.

Det var den nytiltrådte generaldirektør Knutzens første embedsgerning i tredive år, og der er siden anvendt 100 km af stoffet.

Man har det nøjagtige tal fra 1940 til i dag. Det drejer sig om 86.200 meter. Hvis man anslår forbruget i de første 8 år, er det ikke overdrevet at nå tallet 100 km. Først nu er DSB gået ind for et nyt betræk. Det er en ren uldvare i opskåret mekka, der har holdt indtog i de nye S-tog til Hillerød. Der er nu godt 1000 meter tilbage af Knutzens marsbetræk, de bliver anvendt til at lappe med.

Der blev gjort forsøg med syntetiske stoffer, før det grønne betræk blev valgt til afløsning. Syntetiske betræk anvendes i mange udenlandske tog, men danskerne er piberygere i så stor udstrækning, at frygten for gløder har fået DSB til at foretrække en ren uldvare.

Storkøbenhavns trafikelskab

Forhandlingerne om oprettelse af et sådant trafikelskab er nu så vidt fremskredne, at de interesserede parter regner med, at selskabet kan begynde sin virksomhed den 1. april 1972.

Der skabes hermed som led i den nye hovedstadsordning et fælles trafikelskab omfattende flere hundrede sporvejs- og buslinier og med en trafik, der vil kunne koordineres på en helt anderledes effektiv måde end hidtil, hvor trafikken har været delt op på en hel række selskaber, offentlige såvel som private.

Det nye Storkøbenhavns Trafikelskab vil blive dannet som et interessentskab og henlagt direkte under det kommende hovedstadsråd, der skal vælge selskabets bestyrelse. Fra starten overtager selskabet Københavns Sporveje, Amagerbanen og NESAs trafikafdeling, og man enten overtager eller indgår samarbejde med rutebilselskaberne i Københavns omegn. Det er meningen, at Storkøbenhavns Trafikelskab for fremtiden skal have koncession på al offentlig persontransport i hele hovedstadsområdet, bortset fra Statsbanernes togtrafik. DSBs rutebiler søges inddraget i trafikelskabet, og der skal etableres et nært samarbejde med Statsbanerne med hensyn til S-banerne og den kommende tunnelbane.

Det nye trafikelskab skal drive alle rutebil-, bus- og sporvejslinjer, men dermed er det ikke på forhånd sagt, at selskabet også selv vil køre på alle disse ruter, idet man i en række tilfælde kan overlade selve trafikken til private vognmandsfirmaer og busselskaber eller Statsbanernes rutebiler.

Derimod ønsker trafikelskabet ikke at have noget med tunnelbanedriften at gøre. Man smutter behændigt uden om denne kommende millionunderskudsforretning med bemærkning om, at det er staten, der eksproprierer og står for anlægsvirksomheden. Man skal ikke gabe over mere end man kan klare, og det er nu engang staten, der har påtaget sig opgaven med etableringen af tunnelbanen siges der.

Det er trafikminister Ove Guldborgs tanke at lade S-banerne omdanne til et særligt datterselskab under Statsbanerne, og det vil formentlig blive noget lettere at etablere et samarbejde mellem Storkøbenhavns Trafikelskab og

et sådant datterselskab end med DSB, idet man så under det daglige samarbejde vil kunne springe over en lang række formaliteter.

Teknisk Museums årsberetning

Elektronregnemaskinen DASK, fjernsynstransmissionsvognen OB 1 fra Danmarks Fjernsyn og la Cour-samlingen fra Askov Højskole er nogle af de største af de godt 200 gaver, Danmarks Tekniske Museum i Helsingør har fået i 1967, fremgår det af museets netop udsendte årbog.

De katalogiserede museumsgenstandes antal voksede hermed fra 8.823 numre til 9.700 numre, men heri er ikke medregnet de 3.000-4.000 museumsgenstande, som man i slutningen af året begyndte at overføre fra KTAS-museet. Samlingen af svagstrømstekniske apparater og instrumenter fra Laboratoriet for Telegrafi og Telefoni på Danmarks tekniske Højskole og 22 skrivemaskiner fra firmaet W. Rolf Pedersen A/S i København er andre eksempler på hele samlinger, som er skænket til eller deponeret hos museet.

Efter at udstillingsbygningen på Ndr. Strandvej i Helsingør nu nærmer sig færdiggørelsen, vil museet i de nærmeste år navnlig lægge vægt på restaureringsarbejderne. Langt de fleste gaver står stadig uistandsatte i magasinerne.

Museet tillægger det så stor betydning, at en række apparater og modelers virkemåde kan demonstreres ved, at publikum selv skal kunne trykke på knappen, eller ved møntindkast.

Museet havde udover medlemmer med partoutkort 55.891 besøgende i 1967. Regnskabet viser, at det har kostet 476.353 kr. at drive museet, og at man har fået 191.150 kr. i tilskud til driften, dels fra staten, dels fra organisationer, fonds, virksomheder og enkeltpersoner. I byggefonden er indgået 201.300 kr.

Hareskovbanen til Svanemøllen st.

Socialdemokratiet i Værløse har tilstillet samtlige folketingets medlemmer en henvendelse, hvori tingets medlemmer opfordres til at tage velvilligt mod et forslag om ændring af prioriteringen af opgaver i forbindelse med udbygning af Hareskovbanen.

For nylig stillede tidligere indenrigsminister Ove Hansen, Ballerup, en forespørgsel til trafikminister Ove Guldborg om at føre Hareskovbanens tog videre fra København L til Svanemøllen station, hvorfra de rejsende kunne opnå en hurtig forbindelse til bybanestationerne.

Månedens foto

Trafikministeren svarede med et svar, der faktisk ingen svar var, at det ikke kunne lade sig gøre af tekniske grunde.

Der er intet i vejen for at køre Hareskovbanens motortog til Svanemøllen station. Det er endog så prisbilligt som det kan være, da forbindelsesspor via Lersøens godsstation er der og har været der i mange år. Det eneste der skal laves er en perron ved Svanemøllen station på godsforbindelsesbanens østre side med trappe op til Borgervænget, hvor der er indgang til Svanemøllen stations Ø-perron med S-tog til byen og nordpå. Der må også etableres nogle sikringstekniske foranstaltninger, men disse kræver heller ikke større anlægsbeløb.

Siden Lersøen rangerstation ikke mere benyttes efter sit oprindelige formål, er godstogstrafikken ad godsforbindelsesbanen af så ringe et omfang, at der er rigelig med togfri intervaller, hvor Hareskovbanens motortog kan køre til og fra Svanemøllen station. Det vil tilmed kunne medføre, at de rejsende ved omskiftning allerede nu til sin tid ikke vil savne den direkte forbindelse til Hovedbanegården. Talrige gange er det publiceret, at der ikke er plads til at føre S-tog fra Hareskovbanen til Hovedbanegården.

Det er ganske givet, at en forbindelse som den foreslåede ville forøge antallet af rejsende på Hareskovbanen betydelig.

Den nye Lillebæltsbro

De forberedende arbejder til kabelmontagen er nu i gang på den nye Lillebæltsbro efter, at hængebroens to 118 meter høje betontårne, udført af Brokonsortiet Lillebælt, blev afleveret umiddelbart før jul.

Firmaet Monberg & Thorsen, der står for kabelmontagen, har allerede på toppen af Jyllandstårnet opstillet den særlige kran, som skal løfte de to 37 tons

Russerne på DBJ på Rønne havn 1945

Et historisk kapitel for sig i De Bornholmske Jernbaners historie, var russernes invasion på Bornholm den 10. maj 1945. Det var en forsinket beslutning, der her var bragt til udførelse, idet tyskernes kapitulation allerede da var en kendsgerning. Det hele forløb da også på en absolut fredelig og ven-skabelig måde.

Meddelelsen om russernes hjemrejse kom ret hurtigt efter deres ankomst til Bornholm, og DBJ regnede med en travl tid, men det hele afvikledes på nogle få dage. Store tog med åbne godsvogne blev læsset ikke alene med

tunge kabelsadler på plads på tårnbenene, og også på Fyns-tårnet er de forberedende arbejder på tårntoppen i gang.

Kabelsadlerne er fremstillet på Strømens Værksteder i Norge, og de to sad-

korn og fødevarer, men også med en mængde krigsbytte som klaverer, borde og stole, der blev stablet oven på kornsækkene.

Da Bornholm i forvejen havde været besat af tyskerne måtte øens mange hoteller gennemgå en større restaurering før det atter var muligt at tage mod den årlige strøm af turister.

Det mest mærkelig ved russerne var, at de hele tiden beholdt deres egen tidsregning, der som bekendt er to timer før vor. Dette medførte bl. a., at de aldrig fandt ud af at komme til den tid hvor togene kørte.

ler til Jyllandstårnet er ankommet til Fredericia, mens Fyns-tårnets to kabelsadler ventes at ankomme i nær fremtid.

Inden den egentlige kabelmontage kan påbegyndes i løbet af foråret, skal

To oaser på Københavns Hovedbanegård

**Hovedbanegårdens
Restaurant**

KØBENHAVN

TLF. 14 12 32

F. L. Vlltoft

Nyt fra hele verden

Journaler
Kulturfilm
Musikfilm
Farcers
Tegnefilm

— vi har cinemascope

11 35 40

Ferie- og udflugtssteder

Stedet, hvor rejsende mødes . . .

Kystvejen – Århus – Tlf. (06) 12 23 00
Hyggelige, nymonterede værelser
til rimelige priser

Lad udflugten gå til . . .

Restaurant »Skovbakken«

Odder – Telefon (06) 54 06 18

. . . et 1. kl.s madsted

Vi dækker op indtil 200 kuverter
Elly og Erling Jensen

WINDSOR BAR

Gravene 25 – Viborg – Tlf. 1814

EN GOD KOP KAFFE

SAMT LÆKKERT SMØRREBRØD

CORNER Cafeteria

Kaserneboulevard 35 – Århus

Veltillavede varme retter

samt lækkert smørrebrød og kaffe

til rimelige priser

TELEFON 12 42 45

Åbent fra kl. 7–23 . Søndag lukket

RIO Cafeteria

Nørregade 19 – Skive – Tlf. 1571

veltillavede varme retter

lækkert smørrebrød samt kaffe

Prøv vore grill-kyllinger og pommes-frites

1. kl.s spisested –

til populære priser . . .

Restaurant »MULEPOSEN«

Nørremarken (ved Rideskolen) – Vejle

– er ikke kun for ryttere –

Selskaber indtil 60 couv. modtages

Ny leder: K. P. Nørgaard – Tlf. 82 86 79

PENSION KILDEGAARD

Tisvildeleje

– stedet hvor man kommer igen

Hos Jytte og Erik Steffensen

Tlf. (03) 307 Tisvilde 153

Spis på . . .

CAFETTE

Østergade 28 – Silkeborg – Tlf. 82 20 49

FRISKLAVET SMØRREBRØD

DAGENS MIDDAG

eller en lækker GRILL-KYLLING

samt en god kop KOLBEKAFTE

der endvidere ophænges montagebroer umiddelbart under hovedkablerne. Denne montage vil finde sted i løbet af vinteren og det tidlige forår.

Servering i eksprestogene

I fremtiden skal der ikke alene – som nu – være salg af smørrebrød m.v. i lyntogene, men i alle eksprestog.

Der vil i fremtiden fra små, fikse vogne blive solgt kaffe, sodavand, øl, smørrebrød, chokolade og aviser.

Nyordningen sker som led i banernes strukturrationalisering, der indebærer at alle forretningsforpagtningers administration overtages af DSBs handelsafdeling.

Erindres det . . .

For 50 år siden . . . februar 1919

Regeringen har afslået indstilling om at give koncession på et jernbaneanlæg fra København til Malmø. Banen skulle føres i en tunnel under Øresund.

Skive - Aulumbanen - Vrsted - Fly og Vrov-Resen og samtlige sogneråd fra Aulum til Skive kræver banen gennemført som statsbane med privatdrift.

Kvindeligt kontorpersonale ved DSB. – På grund af mangel på tilstrækkeligt mandligt personale – har banerne besluttet i størst muligt omfang at anvende damer på billetkontorerne m.v., hvilket også vil medføre, at trafikuddannet personale kan frigøres fra denne tjeneste.

Fra den 1. februar er lønnen pr. dag for stationsarbejdere 4,75 kr. og 4,25 uden for København, hvortil der kommer dyrtidstillægget, der årligt udgør 720 kr. for gifte og 480 kr. for ugifte.

Koncessionshaverne på drift af en elektrisk jernbane Århus-Randers fik i december 1916 meddelelse fra trafikministeriet om at koncessionen ikke kunne forlænges yderligere. Planen blev derefter opgivet definitivt, og nu endelig sluttet med en gæld til koncessionshaverne på ca. ¼ mill.

For 25 år siden . . . februar 1944

Troldhedebanen dømt til at betale 2.600 kr. i erstatning, da en gnist fra et af banens loko havde tændt og af-

brændt 7,5 hektar skov ved Nørre Søgård plantage.

Røre om de 67-åriges afsked ved DSB. En kreds af kongeligt udnævnte tjenestemænd har sat en aktion i gang for øjeblikkelig ophævelse af aldersgrænsen for de 67-årige, hvilket jernbaneforeningen er imod.

Ved *Nylars trinbræt* på Bornholm mistede en 12-årig pige den 18. sin ene fod, idet hun ved passage af sporet fik sin støvle i klemme – inden hun fik foden fri, kom toget, og ulykken skete.

Danmarks-rekord i langsomhed har *Aså-Ørsø-toget*, der på den 5 km lange bane præsterer den usandsynlige fart af 8 km i timen, og det kun når toget ikke har modvind!

Jernbane-vennen O. Boye

Alle tiders jernbaneven O. Boye, Århus, der ellers ikke i sit daglige virke har noget med jernbane at gøre, men vistnok med noget så »smagløst« som vand, der tillige er helt uundværligt, har nu også afsløret sig som cykelentusiast.

Før jul opfordrede han i jyske aviser folk til at benytte tog og lade bilen blive hjemme i stedet for at risikere liv og lemmer på sneglatte veje.

Selv har han altid været en flittig bruger af banerne, idet han er ejer af en samling på 700 togbilletter, og det er i modsætning til P. Thomassens 200.000 billetter, billetter han selv har betalt og benyttet, og der findes vist ikke en strækning, han ikke har været på.

Senest har O. Boye udsendt et regnskab over sit cykel-liv siden 1928. Han har ført nøje regnskab over det antal kilometer, han har tilbagelagt på cykel, at holde regnskab med den slags – og i denne bilernes tidsalder er det direkte imponerende, at den regnskabskyndige århusianer kan konstatere at have tilbagelagt 300.000 kilometer pr. cykel. Der er ganske vist gået 40 år med det – men distancen svarer til jorden rundt ved Ækvator 7½ gang. Eller sagt på en anden måde er der cyklet 20,3 kilometer hver dag i 14.781 dage. Trods disse betragtelige tal har O. Boye kun slidt ganske få cykler op. Sin forrige cykel havde han i 24¾ år, i hvilket tidsrum han tilbagelagte næsten 200.000 kilometer.

I anledning af . . .

Danske Statsbaners lokomotiver

Civilingeniør William Bay

Om et par år har det sidste damploko gungret ud af DSBs blanke skinner. Selv ikke i forbindelse med højtidene bliver der lejlighed til at se disse prægtige maskiner bruse gennem landskabet og skyde den hvide damp mod himlen. Et vigtigt og spændende kapitel i dansk trafikhistorie er skrevet til ende, når lyden af kæmpe-cylindrenes sugen er døet hen for sidste gang.

En smule vemodigt for damphestenes mange venner, men uundgåeligt. Det hjælper ikke at spille med kræfter-

ne. I konkurrencen med de moderne drivmidler på jernbanerne er damploko en gang for alle blevet de små.

Adskillige har ønsket, at der måtte blive indsamlet oplysninger om vore loko gennem tiderne, men få har gjort noget ved det. En af de, der har været med til at sætte damploko et værdigt minde i skrift og billeder, er civilingeniør *William Bay*, der er medarbejder på Vognfabrikken Scandia i Randers. Titlen på hans værk, »*Danske Statsbaners damplokomotiver*«, siger næsten på forhånd, at al romantisk fut-fut er skubbet til side for at give plads til relevante tekniske oplysninger. Et bidrag til teknikens historie har været det primære sigte med værket, der netop er kommet på markedet.

– Der ligger en vis skæbnens ironi i, at det blev mig, som med værdifuld bistand fra flere sider, kom til at skrive værket om damploko, siger William Bay. – Til hverdag beskæftiger jeg mig med noget ultra-moderne, der ikke har det fjerneste med de gamle maskiner at gøre, nemlig virksomhedens glasfiberafdeling. Helt mærkeligt er det nu ikke. I sin tid var jeg i lære ved DSBs centralværksted i København som et led i uddannelsen til maskiningeniør, og i syv år arbejdede jeg for Frichs A/S i Århus. Jeg har da været med til at reparere, bygge, prøvekøre og endda konstruere damploko. Siden blev det til ni år ved Ålborg Privatbaner, og det havde da også lidt med damploko at gøre.

– Hvor længe har det taget at indsamle materialet?

– Faktisk 25 år – med afbrydelser naturligvis! Det har været et stort arbejde at få fremskaffet facts af teknisk karakter om de enkelte maskiner, teg-

Ferie- og udflugtssteder

Hotellet i skønne og rolige omgivelser . . .
HOTEL TRE EGE
Brabrand – Tlf. Århus (06) 26 10 00

Man spiser godt på . . .
RESA Cafeteria
Østergade 33 – Hjørring
Tlf. 1961

Missionshotellet ANSGAR
Prinsensgade 14-16 . Ålborg
Telefon (08) 13 37 33
God mad – gode værelser

Spis på . . .
KFUMs CAFETERIA
Gothersgade 30 – Fredericia
Tlf. 92 04 66
God daglig middag
samt lækkert smørrebrød og kaffe

Man bor og spiser godt på . . .
MISSIONSHOTELLET
Slotsgade 5 – Hillerød
Telefon (03) 26 01 89 og (03) 26 21 95
Hyggelige selskabslokaler

Juridiske konsulenter

HELGE KNUB
Landsretssagfører
Søndergade 10-12 – Århus C
Tlf. (06) 13 01 00

ninger, fotografier, der skulle bruges. Allerede for nogle år siden var manuskriptet til bogen færdig, men min gang til forskellige fonds og institutioner, der kunne tænkes at være interesseret i værkets udgivelse, var forgæves. Så skete der det mærkelige, at jeg under en forretningsrejse til London i 1959

Alt i tandteknik

Reparationer . Omstillinger og underførlinger

Martinus Schmidt

Mariendalsvej 12c - FA. 880

Banegårdsrestaurationsen
LYNGBY

O. H. Pfeiffer

kom i kontakt med en forlægger, der straks var fyr og flamme. Jeg oversatte bogen til engelsk – det drejede sig om danske privatbaners loko, og den blev udsolgt så hurtigt, at en tilsvarende om Statsbanernes måtte følge efter to år senere. Den engelske udgave blev også solgt i Danmark, og for 14 dage siden forelå den på dansk i ajourført stand og fornemt udstyr. En betydelig del af oplaget på 1.000 eksemplarer skal være solgt.

– Det var vel også ved at haste, hvis der skulle skrives om denne epoke i jernbanernes driftshistorie?

– Officielt har DSB endnu en del damploko tilbage, men så vidt jeg ved, køres der slet ikke med damp mere på Sjælland. I Jylland og på Fyn er der kun fem maskiner tilbage. Når de sidste MZ-maskiner er leveret til Statsbanerne i 1970 er det helt slut. Ikke en gang som særtog ved højtiderne vil man kunne få dem at se.

– Mange hugges op og forvandles til gammelt jern.

– For at det ikke skal gå sådan med dem allesammen har DSB henstillet 29 damploko, der er forbeholdt et kommende jernbanemuseum. De står på remiserne rundt omkring, hvor der er blevet god plads, efter moderniseringen af trækraften. Der er nu placeret et par maskiner i tilknytning til det nye Teknisk Museum i Helsingør, men nogen egentlig jernbanaefdeling med damploko kan der af naturlige årsager ikke blive tale om. I tidens løb har der også været tanker fremme om at indrette jernbanemuseum i Odense, men det er endnu ikke blevet til noget.

– Vi ved ikke ret meget om damphestenes mænd?

– Det er rigtigt, og derfor har det også været vigtigt for mig at få trukket en del med i bogen om de spændende og farverige personligheder, der har været med til at præge udviklingen. Jeg nævner maskinchef Otto Busse og en man som Rambusch, der begyndte som maskinarbejder ved jernbanerne i Syd-slesvig, men siden fik en meget betydelig rolle for de danske jernbaner. Det var en hård tårn at føre togene igennem dengang, og det fremgår bl. a. af, at der ikke var førerhus på maskinerne. Begrundelsen: Man var bange for, at lokoførerne skulle falde i søvn!

– Hvad er det hos de store maskiner, der særlig har tiltrukket Dem?

– I hvert fald ikke denne udefinerbare romantik, som mange forbinder med damploko. Selvfølgelig havde jeg som så mange andre en lille »romantisk blå viol« hos mig, da jeg valgte at

gå jernbanevejen. Men livets realiteter lærer os alle meget, og jeg kan ikke med to ord beklage den modernisering, der har fundet sted af det rullende materiel hos jernbanerne. Sådan er udviklingen, og den må vi bøje os for. Damploko er ikke effektive nok og for dyre i drift, selv om de er blevet udviklet og forbedret hele tiden, siden de første blev leveret for over 100 år siden. Det er den udvikling, jeg har prøvet på at beskrive på en nøgtern og oplysende facon. Men der er da også blevet plads til enkelte kuriositeter ind imellem. Her er en af dem:

– I 1868 skulle en del gamle engelske loko sejles til Danmark. De blev sejlet over fra Hull til Århus i en brig til de jyske baner. Undervejs forliste skibet, men maskinerne blev hævet og losset om i en gallease og pakket ned sammen med 220 kubikfod kul!

– Flere jernbane-bøger på vej?

– Jeg ligger inde med meget materiale til en bog om benzin- og dieselkøretøjer hos jernbanerne – et emne som ikke er behandlet særlig indgående af nogen hidtil – men den skal vente et stykke tid endnu. Ærlig talt har damplokoene kostet så meget arbejde i min fritid, at det bliver rart med en pause.

k. k.

Ny Jernbanemuseumsforstander

Til leder af Jernbane-Museet i Sølvgade er fra 1. marts antaget tegner W. E. Dancker-Jensen, centralværkstedet København. Der var flere ansøgere til pladsen, men det var sikkert den helt rigtige mand man har udpeget. På forhånd ved man, at det ikke er honoraret på 720 kr. årligt, der har virket tillokkende for ansøgerne. For det første er Dancker-Jensen født og opvokset på jernbanen, hvor hans far var tjenstgørende og bosat på Ballerup station. Dancker-Jensen har tillige hele tiden været aktiv medarbejder i de forskellige jernbaneklubber, hvilket viser at det jernbanehistoriske har hans store interesse.

Vi ønsker Dancker-Jensen velkommen til arbejdet for museet, og vi nærer håb om, at han også vil være med i arbejdet for at skabe et rigtigt Jernbane-Museum, hvor både vi og kommende generationer kan betragte de mange klenodier fra banernes glansperiode, der nu befinder sig spredt over hele landet.

Trafikminister Ove Guldberg har bedt et udvalg komme med forslag til, hvor kommende S-baner skal tilsluttes den city-linie, som Folketinget har vedtaget at bygge fra Dybbølsbro til Østerport. Under debatten om denne linie i sin tid var ministeren af den opfattelse at S-banen til Amager, Saltholm og (senere) til Sverige måtte bygges først.

Syv af de først leverede My-loko er nedklacifcerede til litra Mv.

Mellem Dragør havn og fortet skal der for ca. 10 mill. kr. anlægges en ny færgehavn med to lejer til Dampskibsselskabet Øresund A/S, som vil indsætte to nye færger på ruten. De kan hver tage 800 passagerer og 100 personbiler. Dansk Geoteknik A/S har allerede udført bundundersøgelser og opmåling til projektet, der er udført af rådgivende civilingeniør A. F. Mogensen.

På finansloven er for kommende finansår opført 25.100.00 til dækning af vanskeligt stillede privatbaners underskud. Der er nu ansøgt om yderligere 900.000 kr. til dette formål.

Der tages nu alvorligt på S-togs-terroristerne, der smed en ung mand af et kørende S-tog. Tre af dem skal mentalundersøges.

Tyske Forbundsbaner har indført 65-billetter, der ikke alene giver rejsende på over 65 år ret til dobbeltbillet til enkeltbillets pris, men eventuel ledsager får samme rabat, selv om denne ikke er fyldt 65 år.

Banegårdsflytningen i Frederikshavn skal ske snarest muligt og skal være tilendebragt senest 1975.

DSB har for ca. tre måneder siden rømmet halvdelen af stationsbygningens stueetage samt halvdelen af 1. etage på Padborg station. Postvæsenet skal overtage de frigjorte lokaler, der skal erstatte de faldefærdige barakker, som postvæsenet har på perronen.

Første del af Københavns godsbanegårds nye pakhuis på Kalvebod Brygge blev taget i brug den 20. januar.

Der føres forhandling om optilling af en polykrom, orangefarvet, skulptur

Nedlagte stationer

Tørsbøl station

Som sidste led i banestrækningen Tønder-Sønderborg åbnedes strækningen Tinglev-Sønderborg den 15. juli 1901. Tørsbøl station er fra 1. februar

nedlagt som ekspeditionssted. DSB har udlejet stationsbygningen til en kvindelig postekspeditør, der fortsætter de postale forretninger.

mellem stationens to hovedspor. Statens Kunstfond er giveren, og det forventes, at den første skulptur skal anbringes på Fredericia station.

Nakskov Maskinfabrik har købt ud-rangeret litra F nr. 458 af DSB. Maskinen er i delvis afmonteret stand opstillet uden for fabrikken for at levere damp til afprøvning af skibsspil.

Det ene af de to nye færgelejer i Hundested er nu klar til at blive taget i brug. Planerne om at føre jernbanespor til de nye lejer er nu definitivt opgivet.

Arbejdet med fjernelse af sporet mellem Hobro og Alestrup er udbudt i licitation.

Sagt og skrevet

Direktør Jens Larsen

Hads-Ning Herreders Jernbane, fremsætter i en samtale med Aarhus Stiftstidende sine synspunkter om banens fremtid.

Jens Larsen, 36 år og direktør for Hads Ning Herreders Jernbane. Han sidder og tænker på 1980, det er enhver direktørs forbandede pligt.

– I 1980 er De vel generaldirektør i DSB?

– Hvis De vil antyde, at HHJ ikke eksisterer længere, tager De helt fejl, og personligt har jeg ikke ambitioner i den retning. Jeg er godt tilfreds her.

– Der er ikke mange private jernbanedirektører, der tør snakke så optimistisk?

Annonce-repræsentant!

Vi mangler en medarbejder (evt. 2), der kunne tænke sig at passe annoncearbejdet på Fyn og på Sjælland udenfor København. Stillingen kan evt. bestrides som fritidsjob.

En rimelig fortjeneste kan påregnes.

Skriv eller ring til bladets ekspedition.

Jernbanekioskerne

betjener Dem gerne med

Tobak - cigarer - cigaretter

Film og kuglepenne

Dag- og ugeblade

Rejselekture

Venlig hilsen

Bladhandler-Forbundet
i Danmark

STENVAD kager

— det store navn i SMÅ kager

Storebæltsoverfartens Restaurationer

og

Restaurant **»Halsskov-Perlen«**

Werner Schwartzlose

Færgegården: Telf. Korsør (03) 57 06 19

efter kl. 17: 57 10 35

Halsskov-Perlen: Telf. Korsør (03) 57 10 35

»De Danske Østersøfærger«s

DSB

Restaurationer

GEDSER

RØDBY FÆRGE

DSB Restauration »Færgeskroen«,
Rødby Færge

– Nej, udviklingen går i stor udstrækning mod nedlæggelse af de små privatbaner. Men HHJ er noget helt andet. Jeg tør ikke love overskud i 1980, men med den befolkningsekspllosion, der foregår på strækningen Århus-Odder, kan vi være sikre på at klare os.

– De springer Odder-Hou-strækningen over?

– Den ser det også lidt værre ud med. Det er jo en offentlig hemmelighed, at den ikke kan fortsætte i det lange løb. Tre eller fem år, så er den væk. Men hvis vi får fornuftige aftaler med kommunerne i Syd Hads herred, er vi da mere end villige til at betjene kunderne dernede også. Det bliver med rutebiler og fragtvogne i det nødvendige omfang. Så man skal ikke være bange for at blive isoleret.

– Flere og flere får egen vogn.

– Det er netop det, der er sagen. For hvor skal de stille deres biler, når de kører til Århus. Parkeringsproblemerne vil også være enorme i 1980, og det er der, vi skal sætte ind med kvik service. Kortere ophold på de enkelte stationer og hurtigere acceleration vil give et minimum af spildtid, og folk fra Odder er i Århus City en halv time efter at være taget hjemmefra.

– Det er jo den københavnske S-bane om igen.

– Netop, og så vidt jeg ved, er den en af de meget få afdelinger i DSB, der løber rundt økonomisk. Vi skal have forbedret skinnelegemet. Jeg drømmer om 37 kg skinner lagt i skærver på trykimprægnerede bøgesveller. Så mærker man overhovedet ikke, at der køres.

– Det kan De ikke prale af nu.

– Nej, det ryster lidt vel meget. Men der skulle ikke gå så mange år, før vi er klar til at lægge et nyt spor. Der er kalkuleret budgetter ud.

– Kunne Deres tog ikke køre endnu hurtigere, 100 km/t f. eks.?

– Det kan de ikke, og 75 km/t er da også udmærket. Jeg tror ikke, S-togene kører meget hurtigere.

– Med de lyse udsigter, bliver det vel også nødvendigt med et spor mere?

– Vi kan godt klare os med det ene. Trafiktætheden bliver bare meget større, og det stiller krav til sikkerhedsforanstaltningerne. Vi tumler med planer for en fjernstyringscentral i stationsbygningerne, hvor vi også flytter hovedkontoret over. Hillerød Privatbaner har for kort tid siden fået fjernstyringscentral uden de helt store omkostninger. Man benytter sig bl. a. af radioforbindelse til motorvognsførerne.

Det vil betyde en væsentlig arbejdstidsnedsættelse for personalet på hver station. I øjeblikket kan de have op til 11 timers vagt i døgnet.

– Det er da uforsvarligt.

– Ikke spor. Regulatorerne siger, det er i orden. Men vi får ikke de samme lønudgifter. Lønningerne er i dag 70 procent af de samlede udgifter.

– Vil man slippe for rangering under en køretur til Århus i 1980?

– Det kan godt virke lidt provinsielt, at vi i øjeblikket må ligge og rangere i Viby under personbefordringen. Men FDB er vores ubetinget største fragtkunde, og vi er nødt til at ekspedere ilgodset i en fart.

– Kriminalassistent Kaj Østrup vil have stationen ud på landet.

– Det er han ikke alene om at mene, men det bliver der overhovedet ikke tale om. Hvor skulle vi få pengene fra? Der skal også realiteter bag nye ideer.

– Hvor mange afskedigelser fører rationaliseringen med sig?

– Forhåbentlig ingen. Vi klarer os med naturlig afgang. I øjeblikket er der ikke en for meget. Vi kører stramt personalemæssigt.

– En influenza-bølge kan altså standse driften?

– Mon dog. Ved den slags »epidemier« tager de raske et ekstra nap med, og jeg er da også selv villig til at tage en tårn.

DSBs grundlov

– Det, der ligger som grundlov for statsbanernes økonomi, er at de skal drives forretningsmæssigt, og når man ikke nu henter det dokumenterede underskud ind på taksterne, skyldes det altså den løbende lov om prisavancestopet.

Jeg vil dog gerne sige til både den ene og den anden form for privat sektor inden for trafik, at jeg arbejder ganske konsekvent på at lade offentlig trafik blive behandlet og bedømt som privat selskab. Et spørgsmål om fairness er væsentlig, men i den sidste ende er der ikke noget andet mål for rigtigheden af ens dispositioner, end at går det godt, har man disponeret rigtigt, går det skidt, har man disponeret forkert.

Ove Guldberg.

Nye vogne fra Scandia

Statsbanerne har skrevet kontrakt med vognfabrikken Scandia A/S i Randers om levering af 30 nye personvogne og kombinerede person- og rejsegodsvogne til et beløb af godt 15 millioner kroner.

Leverancen, der skal effektueres i løbet af 1970, omfatter 20 standardvogne og 10 kombinerede rejse- og personvogne.

De nye personvogne vil alle blive lyd-løse og udstyres med såvel damp- som elvarmeanlæg for at imødekomme det stigende behov for el-varme, når flere linier går over til elektrisk drift.

Der er med placeringen af de nye ordre sikret en fortsættelse af moderniseringsprogrammet, der i løbet af de nærmeste år vil muliggøre en fuldstændig afskaffelse af de gamle træpersonvogne – der allerede nu for en stor del er udgået af den daglige trafik.

Kombinationen af personvogn og rejsevogn skaber mulighed for rationalisering, idet man ved at indrette en rejsegodsafdeling i personvogne får mulighed for at spare anvendelse af egentlige rejsegodsvogne.

Nyt fjernstyringsanlæg

Den 16. januar blev nyt sikringsanlæg taget i brug på Vordingborg station, hvorefter stationen fjernstyres fra Nykøbing Fl.

Der vil dog gå nogle uger, før strækningen fra Rødby færge til Næstved er fuldstændig fjernstyret, idet DSB skal tage stilling til bemandingsspørgsmålet på Vordingborg station. I princippet vil stationen kunne fortsætte uden trafikuddannet personale.

Inden sommerferien skal hele strækningen Kalundborg-Holbæk være fjernstyret, og inden køreplansskiftet 1. juni fjernstyres Jyderup, Mørkøv og Regstrup. Desuden etableres en midlertidig fjernstyringscentral i Tølløse, som skal betjene Lejre og Hvalsø. Den nedlægges, når den større central i Roskilde om to år er færdig.

DSB har fornylig etableret fjernstyring af hele strækningen ned gennem Sønderjylland fra Lunderskov til Tinglev, hvorefter Tinglev nu styres fra Vojens ved hjælp af elektriske tonefrekvenser.

I løbet af foråret etableres en lignende tonefrekvensstyring på strækningen Vejle-Holstebro, i første omgang tonefjernstyres Gadbjerg, Give og Skibild og senere Jelling, Grejsdal og Tvis. Der oprettes i den forbindelse fjernstyringscentral i Herning.

Nyt marketenderi på Københavns Godsbanegård

Pulver tankvogne

På cvk i Århus er man i gang med at omdanne ældre godsvogne til specialvogne. Der skal i alt leveres 40 pulvertransportvogne senest i foråret 1970.

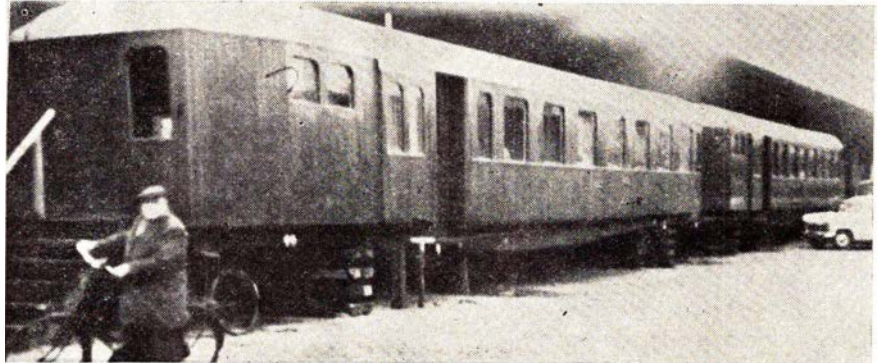
Disse tankvogne blev sat i produktion sidste år, efter at der havde vist sig at være et behov for dem, og man nåede i 1968 at fremstille 10 vogne.

Erfaringerne med dem har været så gode og efterspørgslen så stor, at der hos centralværkstedet er bestilt yderligere 30 vogne, hvoraf 20 skal færdiggøres i løbet af 1969, og de resterende 10 i foråret 1970.

DSB har ikke behøvet at bygge helt nye vogne og har herved kunnet spare store beløb. Undervognene stammer fra udrangerede godsvogne, der bliver delvis ombygget for at give plads for den nederste del af beholderne – to på hver vogn – og de forsynes med stærke bærefjedre, således at man kan udnytte et akseltryk på 20 tons.

De nye tankvogne er bygget med henblik på transporten af pulvermaterialer som f.eks. mel, cement, sand og plasticgranulat. Der kan opnås væsentlige fordele ved denne transportform. Bl. a. spares emballagen, ligesom tømningen af vognen sker ved trykluft, så at man kan lede godset gennem slanger og rør netop til det sted – f. eks. en silo – hvor det ønskes placeret.

Beholderne har hver et rumfang på 15 kubikmeter. En vogn kan eksempelvis medføre 20–22 tons kartoffelmel, mens den fulde lasteevne på 27,5 tons kan udnyttes fuldt ud ved transport af blot lidt tungere materialer. DSB regner med en tømningstid på 15–20 minutter for hver beholder.

Det midlertidige marketenderi

Samtidig med at DSB har taget den nye pakhusbygning på Kalvebod Brygge i brug, er der indledt en ny epoke i velfærdsforanstaltningerne for personalet på Godsbanegården. I 1957 blev to

udrangerede banevogne taget i brug som kantine for de ansatte. Efter planerne skulle vognene kun benyttes i en overgangsperiode på to år, men først nu – 12 år efter – står den nye kantine

**Fredericia By's og Omegns
Spare- og Lånekasse**

TELEFON (059) 237 11

Ind til ...

CALTEX service

ved Erling Mulbjerg

Vesterbrogade 54 – Fredericia

Tlf. 92 25 41 . 92 48 92

Benzin - Olie - Vask - Smøring - Autoudstyr
Udvidet Quick-service udføres af fagfolk

klar. Til gengæld har DSB nu indrettet en særdeles tiltalende kantine med tilstødende lokaler til omklædning, klub- og instruktionsvirksomhed og i øvrigt alt, hvad loven forlanger på det vel-færdsmæssige område.

Kantinen ligger på første etage i det nye pakhús, med udsigt over havnen og med plads til rekreative friluftsområder for personalet. Af hensyn til skiftehold er der åbent hele døgnet, idet der udenfor den almindelige åbningstid er automatbetjening.

Der er nu helt andre betingelser end i de gamle vogne. De kan dog ikke kasseres helt, idet de benyttes til tilberedning af smørrebrød. Først om to år indrettes et helt nyt hovedmarkenderi, og så kan vognene fjernes efter 14 års brug i stedet for de to planlagte år.

Hold dig i form

Lidt om iltforbruget

Motion er ikke blot et spørgsmål om optræning af bestemte muskler. For at være i form har man i lige så høj grad brug for en aerobisk motion, hvilket vil sige ilt-krævende og ilt-fremmende motion. Gennemgående forsømmer alt for mange at trække vejret på rigtig måde og derved tilfører lungerne for lidt ilt. Dybe ind- og udåndinger tilfører ilt til lungerne, men husk – kun en trediedel indånding og to trediedele udånding og derved tømme lungerne for den luft, der er tappet for ilt. Legemet kan oplagre alle næringsstoffer undtagen ilt. Mange siger efter at have anstrengt sig en smule mere end vanligt: *Holdt, jeg taber vejret.* Sandheden er, at de ikke kan blive af med den luft de har i sig! Derfor – skal man op ad trapper, løfte tunge genstande, eller hvad det end kan være for en kraftanstrengelse – så pust ud først og befri lungerne for den forbrugte luft. Alt for mange undlader at trække vejret under disse forhold.

Ved for lidt ilttilførsel bliver hjertet ineffektivt. Det pumper for lidt blod i hvert hjerteslag, og det giver for høj puls. Ved at holde sig i form får man normal puls.

Fra dagbogen

Sønderborg den 6. januar. Ved 15-tiden skulle en lastbil passere overskæringen fra Skibsværftet til hovedvejen. Normalt er overskæringen dækket af led. Lastbilens chauffør var stået af og havde åbnet leddene, hvorefter han satte sig ind og startede bilen uden at bemærke, at toget fra Tinglev nærmede sig. Bilens førerhus blev skilt fra ladet. En gravemaskine, der blev trukket af lastbilen, endte i grøften. Tre mand fra lastbil og gravemaskine måtte på hospital med overfladiske skrammer. En dame i toget havde pådraget sig beskadigelse af sin ene hofte.

Næstved den 14. januar. Det flotte nye østtyske lyntog »Neptun« fik i formiddag motorstop på vej mod Gedser. Man ville forsøge at bugsere toget til Gedser, men togets specialkobling sprængtes, og det var ikke muligt at reparere den på stedet. I to dage måtte lyntoget vente på Næstved station, indtil der kom en ny kobling fra Berlin.

Roskilde den 14. januar. Rangermester V. H. K. Olsen, Roskilde, var under rangering i dag så uheldig at falde over en skinne, hvorved han kvæstede ryggen og venstre ben.

Korsør den 17. januar. Da færgen »Storbælt« var på vej mod Korsør opdagedes det, at der var brand i en salon under dæk. Færgens røgdykkeruddannede mandskab gik straks i gang med slukningsarbejdet. For en sikkerheds skyld blev der rekvireret flere sprøjter til at være parat når færgen nåede havn. Ilden var dog slukket før færgen var inde. Det viste sig at være en påsat brand, da der var sat ild i papirsservietter, der var stukket ind under et arkivskab. For ikke at skabe uro hos de ca. 500 passagerer, blev der ikke givet meddelelse om branden.

Allingåbro den 17. januar. Ved 17-tiden kørte en personbil ind på overskæringen for Broagervejen og blev påkørt af toget, der lige var afgået fra Allingåbro. Bilen blev skubbet ned i en dyb grøft, hvor føreren af bilen kom

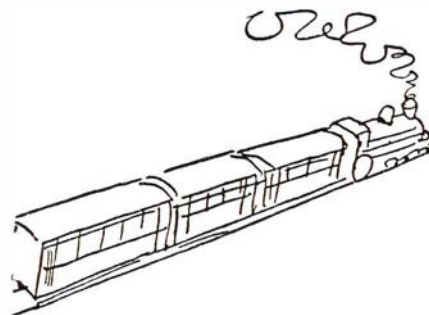
ind under den. Han blev indlagt på sygehuset med hjernerystelse og en del skrammer.

Kvistgård den 17. januar. En 8-årig dreng faldt i dag af toget i nærheden af Mørdrup trinbræt. Han faldt i en snedrive, der tog af for faldet. Han blev indlagt på sygehus til observation for hjernerystelse.

Snedsted den 19. januar. En personbil med fire personer kørte i nat, trods rødt blinklys, ind på overskæringen i Bedsted Thy og blev påkørt af lyntog »Uldjyden«. Bilen blev skåret i to dele, og to dræbtes, deraf den 72-årige overportør J. K. Møller, fh. Snedsted, og to pådrog sig alvorlige kvæstelser. Der skete kun mindre skade på lyntoget, der kom til Thisted med en halv times forsinkelse.

Esbjerg havn den 24. januar. Der var vist rødt håndsignal mod en lastbil, der også standsede. Da rangerlederen derefter viste hvidt lys til et rangertræk, der skubbete 12 godsvogne, troede bilens chauffør, at det var ham, der blev vist hvidt lys til. Han startede derfor bilen og slap også over med den, men påhængsvognen blev ramt af rangertrækket. Tre godsvogne afsporede. Der skete kun materiel skade.

Glostrup den 29. januar. Efter at en flok unge mennesker i flere timer havde optrådt provokerende mod de rejsende og knust flere ruder i ventesalen på Glostrup station, måtte politi tilkaldes. Ni af de unge blev taget med til politistationen.

Der var engang – en station

Der er stilhed på stationen,
dødens fred i hver en krog,
intet klemt af telefonen,
ingen melding om et tog.

Der gror græs, hvor før var skinner,
de er skåret op til skrot.
Vi tilbage kun har minder
om en tid på skidt og godt.

Personalet — spredt for vinden,
ældste mand er på pension,
sat på bænken under linden
ved den gamle landstation.

Mindes nu, den gang da banen
kørte folk fra by til by,
galende som morgenhanen,
røg og damp steg op mod sky.

Dieseltog og skinnerbusser
slog de gamle damptog ud.
Siden hen blev biler, busser
skyld i banens underskud.

Her, hvor der engang var skinner,
hvor man kørte sig en tur,
kan man gå og finde minder
om en svunden tids kultur.

Der er stilhed på stationen,
dødens fred i hver en krog,
intet klemt af telefonen,
forlængst kørte sidste tog.

Poul E. Nielsen.

Tid og sted

Jernbanemuseet

Sølvgade 40, København, er lukket i månederne november–marts.

Danmarks Tekniske Museum

Ole Rømersvej, Helsingør, er for tiden lukket. Lørdag den 8. marts genåbnes museet, efter at der forinden er foretaget indvielse af museets nybygninger.

Intermezzo

Han er nok meteorolog

– Det, De der sagde, er sandsynligvis helt forkert – det er i hvert fald absolut ikke rigtigt, og for ikke at være spidsfindig er det utvivlsomt meget tværtimod eller måske endog værre!

Quiz

– Hvad er det, der har stor sort manke, røde øjne, krum hals og opløftet halespids?

– Om jeg aner det – er det Grünbaum? – måske den unge – eller hvad er det?

– Jeg ved det ikke – men er selv nysgerrig!

Alting ordner sig – automatisk

– Hvordan går det med at få has på tiden i dit otium?

– Jow, det kneb i begyndelsen – indtil min søn fik mig op at ride på nogle 3 måneders veksler – jah, som tiden dog iler!

Afdelinger overalt i landet, der udarbejder tilbud uden forbindende.

DSB benytter DET DANSKE RENGØRINGS SELSKAB A/S overalt i landet til rengøring og vedligeholdelse af vaggoner, stationer, administrative områder m. m.

DET DANSKE RENGØRINGS SELSKAB A/S
„SVANEGARDEN“

Hovedkontor: Kollegievej 6 Charlottenlund

Farvel til Aars-Nibe-Svendstrup jernbane Ålborg-Hvalpsund jernbane

16. juli 1899/3. juli 1910—31. marts 1969

Åbningstoget på Farsø station 1910

Det tager blot 12 minutter at krydse sundet mellem Hvalpsund og Sundsøre, og denne krydsning sker 42 gange pr. hverdag.

Der er spor, men sjældent banehjul på dækket. Der er biler, men ikke så mange som for to år siden. Virksund-dæmningen har taget en hård tiende. Vi er rent bogstaveligt på gyngende grund, men trods allegorien på den mest faste del af grunden under AHB. Mest fordi banen lukker den 31. marts 1969, mens færgeren fortsætter nogle år, formentlig til broen over også dette sund kommer. Der synes – da dette skrives – at være kommunal enighed om, at et færgeselskab skal dannes og videreføre færgeriet.

Atter et løfte brudt. Vi skulle mødes i Hadsund Nord og mødtes i Kongerslev. Vi skulle mødes i Ålborg og mødtes i Hvalpsund. Er der andet at gøre end at gøre afbigt og slukøret starte mod startstedet Ålborg?

Banens historie

Den kan passende agere underlægningsmusik i det interregnum, der er en nødvendig følge af forannævnte krumspring.

Ålborg viste til en begyndelse kølighed overfor baneplanerne i det sydvestlige opland, men de smeltede i stort omfang, da Hobro-Løgstør-banen blev anlagt, da kom oplandet nemlig i fare,

og så fulgte lov af 8. maj 1894 om heromhandlede bane. Eneretsbevilling den 23. december 1895.

Anlagt for 1.817.811 kr. og omfattende følgende rullende materiel: 3 loko, 30 vogne hvoraf de 19 godsvogne. Der blev i Års anlagt særlig station, men det kan måske blive et senere emne.

Den sydvestlige strækning – Års-Hvalpsund – var dog også på tale, det var tilfældet på et møde i Farsø i 1898, men diskussionen om bl.a. alene en bane Års-Farsø forhalede tidspunktet. Ydermere kom den omstændighed til, at plan om bane Ålestrup-Gedsted-

Hvalpsund kom frem til rigsdagen, og dette gjorde ikke beslutningen lettere at tage.

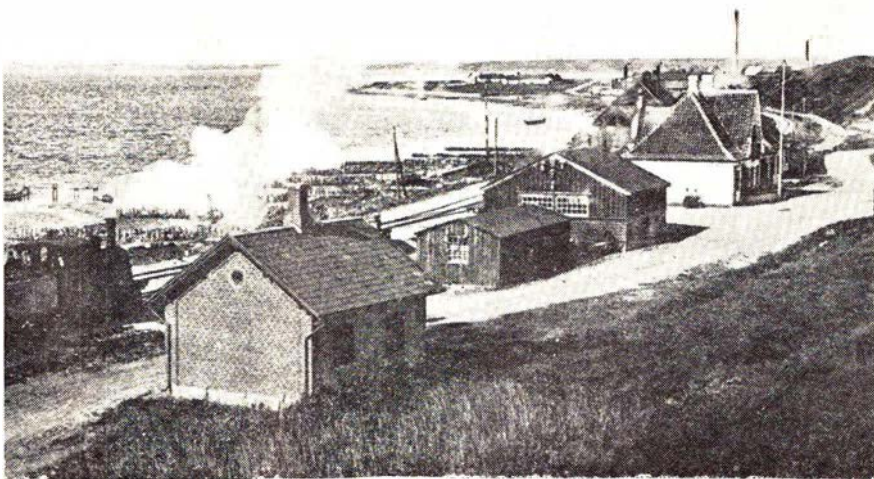
Næste projekt – et barn af begge forannævnte – var så en bane Års-Hvalpsund-Gedsted, men det blev en for stor, for dyr, mundfuld, og i lov af 27. maj 1908 fastlagdes så banen som den kom til at gå. Eneretsbevilling 13. november 1908, anlæg påbegyndt april 1909. Udgift 907.360 kr. 2 loko, 10 vogne, heraf de 6 godsvogne, tilkom.

Hvis vi citerer Dansk Jernbaneblad, nr. 662 af 8. juli 1910, er oplysningerne om sidstnævnte bane mere fyldestgørende:

»Den 3. juli 1910 blev Års-Hvalpsund åbnet for drift ved en større festlighed.

Jordarbejdet påbegyndtes april 1909 (Fibiger & Villefrance), og udførtes for 206.500 kr. – planering, bro over Trend å, anlæg af stationsveje og skinnelægning. Sporlægning på de 25,5 km tog kun 3 måneder. Største stigning 1:80, mindste kurveradius 1.200 fod. Højeste punkt fandtes vest for Års – 136 fod o. h. – Hvalpsund 8 fod o. h. Meget kuperet terræn og deraf flydende store jordarbejder. Stationsbygninger tegnet af arkitekt Packness, Ålborg. De mindre stationer har to-delt ventesal, den er delt ved portal. Indre del holdt i almuestil.

Følgende nye materiel tilkom: 2 alm. 3. classes midtgangsvogne, 1 kedelvogn med sidegang (1 kupé 2. kl., 2 kupeer

Hvalpsund station set fra syd

3. kl.), bagagevogn, 6 åbne godsvogne alt fra Arlöf) samt to 3-koblede loko fra Henschel, AHB nr. 26 og 27.

Efter denne, om man så må sige, mere direkte historie en lille tur på udenværkerne, for nok blev det kun til AHB, der nu forsvinder, men der var derudover flere baneplaner. Faste og løse planer, men om de mere håndfaste kan det nok have interesse at høre følgende:

Dette var driftsbudgettet, og det så ikke godt ud.

I juni 1920 var en besigtigelses- og ekspropriationskommission i arbejde, og der var da længst udarbejdet skitseplaner for denne banes optagelse på Års station, samt for tilslutningsvederlag m. v. Optagelsesforslagene, der var to, gik ud på indførelse til stationens tre perroner eller til særlig perron nord for stationen (der hvor der nu er posthus). En senere oplysning siger, at der i penge intet blev anvendt på banen Års-Arden, men derimod 135.000 kr. til Arden-Hurup. Banen skulle fra Års følge Nibe-banen det første stykke.

alene Løgstør, der til gengæld skulle undergå en større udvidelse. Ej heller her udgifter.

Alle tre projekter, og de var vel at

mærke kun en del af en meget større helhed, var dødfødte, det er let at se nu bagefter, men ulige sværere at se i datidens banerens.

Års-Arden (og videre til Øster Hurup)

Lov 185 af 20. marts 1918.

	Skønnet anlægsudgift	t Indtægt	Udgift	Underskud
Års-Arden, 28,5 km	3.000.000	152.000	363.000	211.000
Arden-Øster Hurup, 36,1 km	3.200.000			

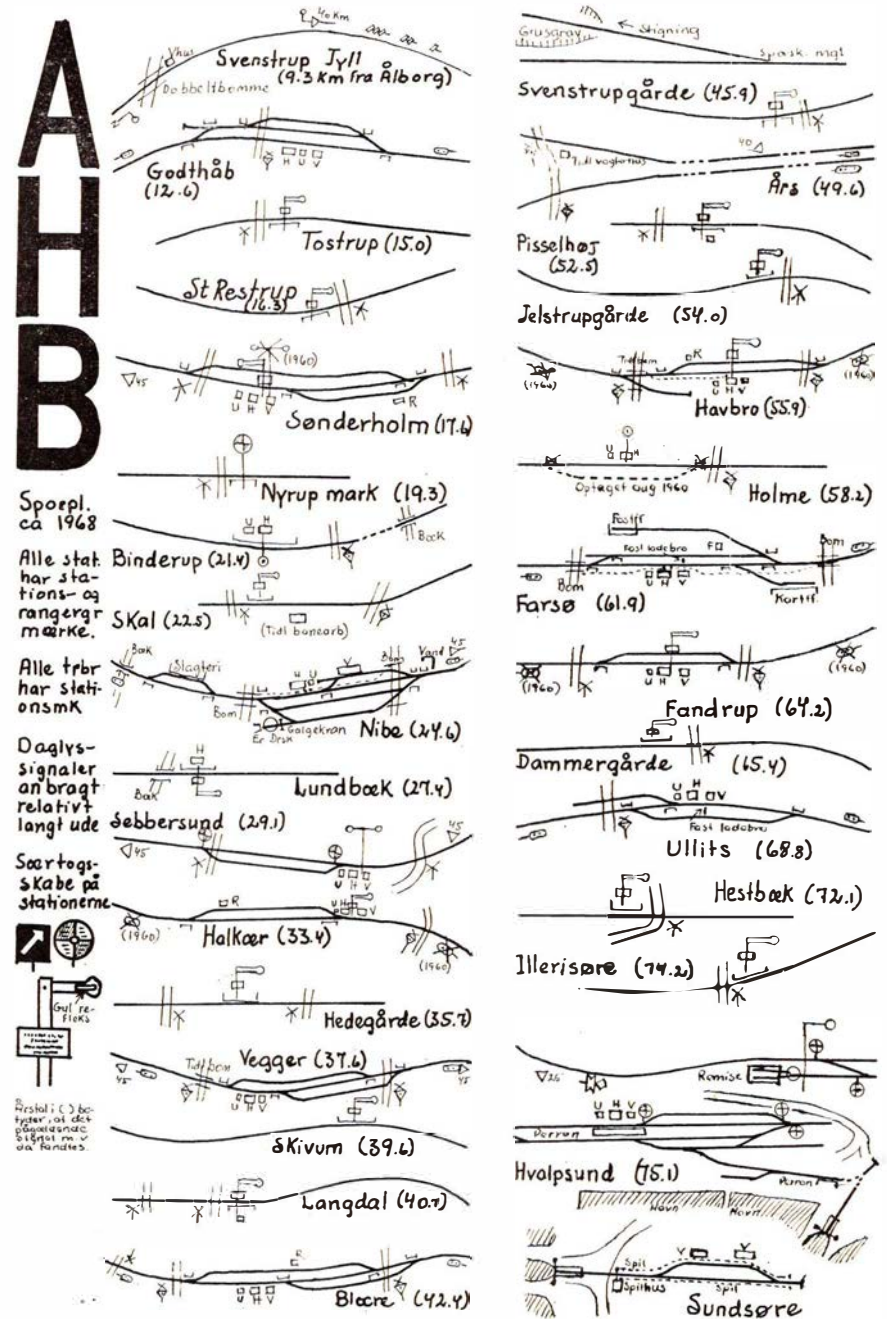
Ålborg-Nørager

Her foreligger ikke stort andet end skitseudvidelser af Nørager station (1919). Banen var tænkt indført i spor 1 (2) på stationen, mens statsbanen skulle flyttes mod syd i sporene (2) 3. Ålborgbanens remiseanlæg var tænkt anbragt vest for stationen, nord for banen, der et lille stykke skulle følge banen til Ålestrup for derefter at dreje mod nord.

Banens længde, 63,3 km, anlægsudgift 5.500.000 kr. Skønnet indtægt 300.000 kr., udgift det samme, altså 0 som driftsresultat. Intet af betydning synes givet ud på denne bane.

Overlade-Løgstør-Sebbersund

42,6 km. Anlægsudgift 3.600.000 kr. Indtægt 210.000, udgift 210.000 kr., atter balance. Men ikke mere. Også her var skitseplanerne fra 1919 og omhandlede

Stræknings- og stationsplaner Ålborg-Hvalsund banen

Statistik

Som tilfældet var ved omtalen af de østlige baner også her en statistisk oversigt som følger:

Materiel

Stadigvæk med blikket rettet bagud også lidt om dette felt:

Pr. 1. juli 1931 så den mod DSB vendende litereringsliste således ud, idet må føjes til, at det ikke behøver at være alle banens litra. QF, QFK, QC, H, I, IS, KL, PC, PF, PL, TA, TF, DA, E, A, C, CV.

Damploko

ANSJ nr. 21–24, Cockerill, nr. 21–23 fra 1898, nr. 24 fra 1902. Alle IB T2 og alle ophugget 1949.

AHB 26–27, Henschel 1910, oph. 1966, hhv. 1953.

Motor

M 3201, 61 pladser, Kiel 1923, udrang. 1939. – ML 3202, Frichs loko, 1936, havde naturgasinstallation under krigen. – M 3203, Triangel 1936. – M 3204, Triangel 1942. – SM 5, 8, 13 (NPMB nr. 2). – SP 8, 9.

Toggangen

Trivielt at køre på samme recept tre baner igennem, men nu er oplægget givet, og der er så tid til at søge fornyelse forinden turen nordenfjords, turen ind af køkkendøren til Vendsyssel, som det hedder i folkemunde. Døbenavnet er udsprunget af den omstændighed, at det viste sig at være en udmærket reservebane, når Limfjordsbroen på grund af påsejling blev upasselig (eller upasserlig!).

År 1912, køreplan pr. 1. oktober bød på fire togpar og med den hurtigste køretid ca. 3 timer, de 75,1 km trafikeredes i tiden 4.18–23.41.

Der var krydsning tre gange daglig i Års, men vi må betænke, at det var den mod publikum vendende køreplan, der kunne altså komme godstog til.

Den 15. maj 1938 så det således ud:

På hverdage seks togpar, alle med kun fællesklasse (søn- og helligdage havde et togpar 1. kl.). Hele toggangen er med denne gang, og den strakte sig fra 3.05–0.12. Køretid fra 2 timer til 4 timer 40 min. Færgen sejlede da ti dobbeltture.

År	Togkm	Dampf/motor	Antal rejs.	Ant. t gods	Antal aksler pr. tog
1965	429.400	0/100	158.900	22.500	6,0
1955	435.800	0/100	212.400	25.300	6,5
1945	275.500	18/82	347.000	74.600	8,2
1935	278.000	30/70	136.100	48.100	9,7
1925	250.300	90/10	207.100	68.800	15,42
1915	221.920	100/0	290.600	64.800	18,47
1907	111.848	100/0	136.300	32.700	14,14
1899	61.168	100/0	56.900	?	10,22

Diverse

En af de ting, der til det sidste er inakt på AHB er Blære grusgrav. Sporet ligger der og er køreklar, omend sporskiftet er udtaget. Sidst er graven vist nok brugt i 1957, hvor der kørtes ballast til Hadsund, idet denne banes grusgrav i Komdrup var tømt.

Allerede efterår 1921 overvejedes anskaffelse af motortrækraft, HAJ var da i Ålborgbanernes søgelys som motorforegangsbaner. DFA, Odense, tilbød for 27.000 kr. at levere en motorvogn, men da denne kun havde plads til 20 passagerer, og da trækkeevnen kun svarede til en vogn med bruttolast 7 tons, blev tilbudet afslået. Man vendte sig, som det blev sagt, mod tyske firmaer. Medio maj 1923 indgik så fra Deutsche Werke, Kiel, den første motorvogn til AHB.

Skinneomnibussen, rutebilen med alternerende gummi- resp. jernbanehjul blev anskaffet forår 1940. Det var tanken om fælles materiel for bane og vej (Blokhusruten), der lå bag. Bussen blev

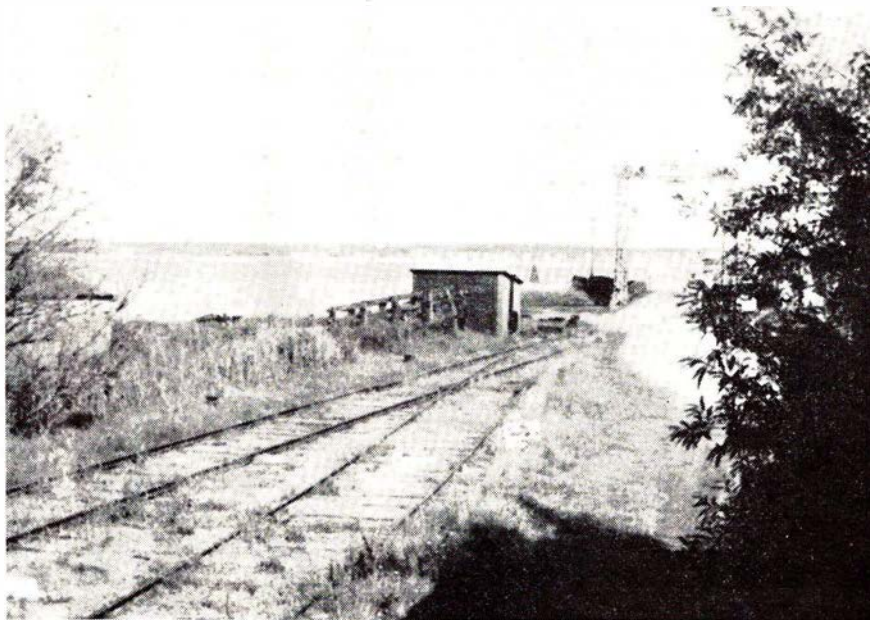
påmalet FFJ, men kørte ofte midt-på-dagen-togene på AHB.

Den havde plads til 31 personer, men da der var indgang i begge sider, blev antallet beskåret med to. Den havde slutsignalholdere, snenæse på bogien og nødbremsetræk til trykluftssystemet. 80 hk amerikansk Herculesmotor, benzin, og maks. hastighed 50 km/t.

Akselafstanden var 4.380 + 1.800 mm, taravægten 7 tons. Hjulskift skete på den måde, at forenden måtte under talje, der var altså ikke noget med at komme ud af rute undervejs!

Også naturgas på dieselloko – Stalinorgel – var et interessant kapitel, vi har hørt lidt derom tidligere. A propos naturgas, også i Lille Vildmose kørte under krigen to af de små 700 mm traktorer delvis på naturgas.

Der er løbet meget vand i stranden siden direktionen den 14. juni 1906 udtalte, at man gerne søgte koncession på strækningen Års–Hvalpsund, »... idet denne med bestemthed antoges at ville kunne give overskud« og indtil nu, hvor overlevelsudvalget har opgivet. Ba-

Sundsøre 1966. Skuret midt i billedet rummer rangertræk, der løber langs begge spor.

nen forsvinder. Dette overlevelsesarbejde blev især ledet af kommunerne Års, Strandby-Farsø og Louns-Alstrup. Ålborg købstad samt Nibe var en tid lang også med, men faldt fra i den anførte rækkefølge. Ålborg amtsråd tog den stilling, at der kunne gives banen tre år til, men dette var rigtignok på bred enighed, og det blev denne bærebredde, der blev for snæver.

Så stod man med et overlevelsudsvalg, der – uden de fornødne midler – skulle søge at redde en bane for fortsat drift, og hvad kunne det ende med, ikke andet end det, det endte med. Selv det nordenfjordske overlevelsudsvalg har givet op.

Uanset at færgeruten – den der overlever – er nævnt foran, kan nævnes, at følgende jernbanevogne er overført en tilfældig valgt række år:

1940 310 – 1952 116 – 1956 75 – 1958 42 – 1963 4 – 1965 13 – 1966 8 – 1967 11.

Det giver et billede af den liden betydning færgen nu har i banens godsbeholdning, men retfærdigvis må så også fremføres de i alle retninger eksakte tal for færgens arbejde, og for disse tal ligger 1965-66 til grund:

163.483 personer

58.077 biler

547 motorcykler

604 knallerter

533 cykler

2 heste og de forannævnte

13 jernbanevogne

14.690 faste ture blev der sejlet og dertil 280 ekstrature.

Sluttelig et par ord om banens status, som den giver sig udtryk dels i Privatbanebetænkningen af 1954, dels i landsplansudvalgets banepansudvalgs (det er næsten ikke til at sige) betænkning 1967.

1. Sporet kan med enkelte undtagelser holde 10-25 år endnu. Tilslutningsafgifter, i Års, Svenstrup og Ålborg 2.400, 900 hhv. 1.800 kr. Banen har 63,5 km med 24,45 kg skinner, 0,8 km 31,16 og 1 km à 32,0 kg/m.

Der er 16 betjente stationer, inkl. alle overgangs- og fællesstationer og hertil 14 ubetjente holdepladser. På egne stationer har banen 12 bygninger med bolig, derudover haves 12 boliger. Remiserne i Hvalpsund og Års har hver to pladser.

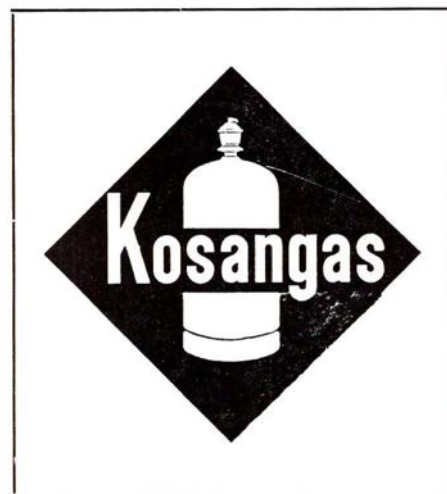
2. Betænkningens bilag D: Grusbalklast, de fleste skinner stammer fra banens anlæg, men vil skønsmæssigt kunne holde i endnu ca. 10 år. Varierende kurveforhold og visse steder stærke stigninger.

Maksimalt akseltryk 12,1 t, et broanlæg (Aggersundvejen), 21 overkørsler med advarselssignalanlæg, fem med bomme. Hertil 83 ubevogtede overkørsler.

18.

Lindborg Å trinbræt på Ålborg-Hadsund Jernbane – lystfiskernes paradis

Kolding

Vi handler i . . .

Konrad Jørgensens Kiosk

ved Leo Lausen (ny indehaver)
Kolding – Tlf. 2 25 41

Aviser – uge- og månedsblade
samt stort udvalg i billigbøger

BP-njernet

ved Hans Richard Jensen
Fredericiagade 42 – Kolding

Benzin – Olie – Vask – Smøring

samt stort udvalg i **autotilbehør**

Quick-service udføres – Tlf. 52 62 45

København

WILLY BENTZEN

Murerservice

Strandvejen 621 – Tlf. Bellevue 129

Udfører arbejder for DSB

C. STEINMETZ & SØN

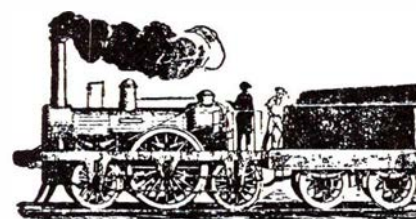
Blikkenslageri – sanitet – skiffer

bygningsarbejde

Udfører arbejder for DSB

Lindgårdsvej 37 – Charlottenlund

Tlf. Ordrup 704

Aalborg

MEJERIUDSALGET

v/ Erik Ø. Larsen
Boulevarden 44 - Ålborg - Tlf. 12 53 97
Alt i 1. kl.s mejeriprodukter - Øl - Vand
samt lækkert brød og kager
Bestilling på DESSERT-IS modtages

ESSO SERVICENTER

v/ Ole Overgaard
Sønderbro 24 - Tlf. 13 40 23 - Ålborg
Benzin - Olie - Autodiesel - Smøring
Vask - Batteriservice m.m.

... gå til fagfolk, som følger moden
FRISØREN - VESTERBRO 45
v/ Henning Toftild
Ålborg - Tlf. 13 13 26
2 gange vestjydsk mester

Vi handler hos

DAM NIELSEN

Bageren i Korsgade 28
Ålborg - Tlf. 12 02 95

1. kl.s lækkert brød og kager
Åben søndag

J. A. Petersen

Tandlæge
Hasserisvej 234 - Tlf. 13 13 77
Hasseris Bymidte
Konsultation 9-16 - lørdag efter aftale

Gælder det FARVE, LAKKER,
TAPET - så gå til...

GUGVEJ FARVEHANDEL

ved Orla Westergreen
Gugvej 91 - Ålborg - Tlf. 13 76 11
Alt indenfor moderne gulvbelægning

Købmand Henning Christensen

hj. af Sjællandsgade-Langelandsgade
Ålborg - Tlf. 12 56 39
Alt i kolonial - konserver
vine - spirituousa samt tobaksvarer
Prøv vor fine kaffe

MEJERIUDSALGET

v/ K. Thomsen
St. Blichersgade 12 - Ålborg
Tlf. 12 54 87
Alt i 1. kl.s mejeriprodukter
Øl og vand samt brød og kager

Alt indenfor moderne hårpleje...

Salon »LA-LOUVELLE«

ved Kirsten Haustorp
Teglværksallé 15 - Ålborg - Tlf. 12 90 85
Vort speciale: hårtoppe

CALTEX service garageanlæg

ved Steen Madsen
Kollektivhuset - Ålborg - Tlf. 12 45 15
Benzin - Olie - Vask - Smøring
samt stort udvalg i autoudstyr
Quick-service udføres

MEJERIUDSALGET

ved Sv. Vestergård
Sjællandsgade 55 - Ålborg - Tlf. 12 54 86
Alt i 1. kl.s brød - øl og sodavand
Bestilling på dessert-is modtages

A/S NORVIN & LARSEN

Ingeniør- og
Entreprenørforetning
- udfører arbejder for DSB
Guldbæk - Godthåb Jylland

Hj. af Jernbanegade og Vingårdsgade
Telefon 12 34 56

Gugvejs Brødsalg

ved Fr. Bengtson
Gugvej 75 - Ålborg - Tlf. 13 30 69
1. kl.s lækkert brød og kager
samt chokolade og konfektur
Bestilling på dessert-is modtages

MEJERIUDSALGET

ved N. Fyrstenborg (ny indehaver)
Valdemarsgade 6 - Ålborg - Tlf. 12 62 79
1. kl.s mejeriprodukter - æg - ost
øl og sodavand
Bestilling på dessertis modtages

BLOMSTER- OG FRUGTFORRETNINGEN

ved Poul Jensen
Mølleparkvej 1 - Ålborg - Tlf. 12 46 18
Alt i årstidens
blomster, buketter, dekorationer
samt frugt og grønt

BORBERGGADES KONFEKTUR

v/ E. O. Jørgensen
Borberggade 22 - Ålborg - Telefon 135415
Stort udvalg i chokolade samt konfektur
Bestilling på DESSERT-IS modtages

Nørresundby

SHELL service

ved Carl Jensen
Thistedvej 119 - Nørresundby
Tlf. 17 20 07
benzin - olie - vask - smøring
samt stort udvalg i autotilbehør
Vort speciale er dækservice

Vi handler i...

Bakkekiosken

ved Mogens Eriksen
Forbindelsesvejen 115 - Nørresundby
aviser - uge- og månedsblade
samt telegrammer og papirartikler
Tlf. 17 26 88

Stedet for moderne hårpleje.....

SALON »MERRI«

v/ Jytte Merrild
Hjørringvej 4 - Nørresundby
Telefon 17 33 02
Alt indenfor sidste nye frisurer

Forkort rejsen med en lommeroman
fra...

Vestbyens Kiosk

ved H. Andersen
Vestergade 67 - Nr. Sundby - Tlf. 12 97 41
Dag-, uge- og månedsblade
samt telegrammer og papirartikler

Ind til...

ESSO Lindholm

ved Jens E. Christensen
Thistedvej 60 - Nørresundby
Tlf. 12 89 75
vask - smøring - olie
samt stort udvalg i autoudstyr
Spec.: undervognsbehandling

Gør Deres indkøb i...

STATIONSVEJENS KIOSK

Stationsvej 31 - Nørresundby
Telf. 12 42 09
Aviser, uge- og månedsblade
Stort udvalg i lommeromaner

Gør Deres indkøb hos
vore annoncører

Drivatbanenyt

ØSJS. Klippinge den 18. januar. En lastbil kørte en dag i november i fjor mod skinnebustoget på Seinhuusvej-overskæringen. Chaufføren, der daglig passerer denne overskæring, sagde i retten, at der måtte være gået »en klap for«. Skaden på skinnebustoget var opgjort til 7.893 kr., der var betalt af forsikringssselskabet. Chaufføren fik en bøde på 300 kr.

Strid om begravelseskasse

Aalborg Privatbaners Begravelses- og Laanekasse har i det sidste halve års tid været udsat for svære likvidationsvanskeligheder på foreløbig tre generalforsamlinger, som formanden, tkfl. Hørsholm, påstår er ulovlige.

Striden begyndte allerede 20. juli 1968, da der fra privatbanernes hovedkontor første gang blev rettet henvendelse til bestyrelsen om indkaldelse til ekstraordinær generalforsamling for at få kassen frivilligt opløst. Begrundelsen var, at der efter banernes standning ikke kan optages nye medlemmer, og det efter den tid vil være umuligt at følge alle tidligere ansatte og få ind-drevet kontingent.

Det ville bestyrelsen ikke, da det var dens opfattelse, at kassen fortsat skulle bestå og en eventuel ophævelse vedtages på en ordinær generalforsamling.

Begravelses- og lånekassen har bestået siden 1903 og har i dag en kassebeholdning på 143.000 kroner. Medlems-tallet er 167. Som medlemmer har ansatte ved AP og deres ægtefæller kunnet optages. Kassens kapital er oparbejdet på den måde, at der hver måned er trukket 60 øre i medlemmernes løn eller pension.

Det er planen, at fordelingen af de 143.000 kroner skal ske efter anciennitet med 18-20 kroner om året. Det vil sige, at medlemmerne i så fald hver kan regne med at få udbetalt 600-900 kroner.

De nordfynske privatbaner i likvidation

Selv om salget af de nedlagte fynske privatbaners aktiver nu næsten er tilendebragt, vil der gå endnu et par år, før likvidationen kan endelig slutes. Men allerede nu kan det konstateres, at de dividendeprocenter, som allerede anslået, vil kunne holde. I dividende til de såkaldte simple kreditorer – ikke alle privilegerede – ventes i Odense Kjertemindemartofte Jernbaneselskab udbetalt 52,03, i Det nordvestfynske Jernbaneselskab 43,77 og i Det nordfynske Jernbaneselskab 19,12.

Når dividenden i Det nordfynske Jernbaneselskab ikke bliver så stor som i de øvrige to baners, skyldes det, at de nedlagte stationers bygninger på den nordfynske bane – som er den ældste af de tre fynske privatbaner – har indbragt mindre pr. ejendom end på de øvrige baner, ligesom den nordfynske bane i 1880'erne fik anlæggelsen delvis finansieret gennem et banklån, mens de øvrige blev finansieret gennem de tegnede aktiekapitaler.

I forbindelse med banernes nedlæggelse og pensioneringen af de mange medarbejdere har de tre baners likvidationsudvalg tegnet pensionsforsikring, hvortil de medejende kommuner har indbetalt et ekstraordinært tilskud. Ingen af kommunerne havde vel ventet at få disse penge tilbage, men kommunerne kan vente en samlet tilbagebetaling på 359.000 kr. De medejende kommuner i OKMJ kan imødesee en samlet tilbagebetaling på 150.000 kr., mens kommunerne i OMB får 170.000 kr., og endelig bliver der til kommunerne i NFJs område en tilbagebetaling på 39.000 kroner. Udlodningen på de enkelte kommuner bliver således af en forholdsvis beskedent størrelse.

Salget af såvel banearealer som stationer og materiel er nu fuldkommen sluttet på OKMJ. Den regnskabsmæssige salgsværdi er opgjort til 622.744 kr., hvilket er 53.327 kroner mere end anslået ved likvidationens begyndelse. Underskuddet i boet er beregnet til 2.425.165 kroner.

OMBs materiel er afhændet, og der mangler kun salget af enkelte stationer og fribanearealer. Men selv om salget kan ventes sluttet i løbet af foråret, går der alligevel et par år, før boet kan slutes. Mangel på landinspektører gør, at matrikuleringen må forventes at tage nogen tid. Den regnskabsmæssige salgsværdi er opgjort til 596.430 kr., hvilket er 2.210 kr. mindre end anslået ved likvidationens begyndelse. Man ventet at have værdier for endnu 186.500 kr. at kunne sælge. Underskuddet i boet er beregnet til 3.435.766 kr.

På NFJs område mangler kun salget af mindre fribanearealer. Det foreløbige salg er regnskabsmæssigt opgjort til 2.029.247 kr. for baneanlæggets vedkommende og til 1.999.247 kr. for bygninger, spor og materiel. Det samlede salg har indtil nu indbragt 25.574 kr. mindre end imødeset ved likvidationens begyndelse. Boets underskud er beregnet til 5.728.944 kr.

De tre fynske privatbaners likvidationsunderskud ventes således at blive tilsammen 11.589.875 kr.

AP indstiller enkelte tog

Direktør Aage Velling, AP, udtaler til pressen:

Vi har på alle måder søgt at få problemerne klaret, men det er nødvendigt nu at reducere antallet af tog, fordi det navnlig er blandt motorvognsførerne personaleafgangen rammer os. Hvor der er tale om tjenestemandsansat personel er opsigelsesvarslet tre måneder fra begge sider, men vi har ikke ment, vi fra baneledelsens side ville forhindre gode og velkvalificerede folk i at få nye stillinger. Der er blandt førerne af motorvognene tale om 7-8 mand. Nogle af dem skal nu, vi nærmer os afgangssignaler for de sidste tog, i sving i nye stillinger ved bl.a. sjællandske baner.

Vi har i den situation, der er opstået, ønsket at køre videre, så godt det lod sig gøre – men sige til ansatte, som er blevet tvunget ud på falderebet, at de

**RANDERS
DIESEL ELEKTRO I/S**

Industribyen – Hvidemøllevej
Tlf. 43 17 30

Aut. LUCAS – C.A.V. – GIRLING SERVICE STATION

Elektrisk udstyr – Dieselindsprøjtningssystemer
Batterier – Bremses – Bremsforstærkere

Skjern og Omegns Sparekasse

Kontortid: 9.30–12.00 og 13.30–16.00
fredag også 18.30–20.00
lørdag lukket

TELEFON (07) 35 02 07 – GIRO 1 58 24

Stiftet 1875

Fredericia

TANDLÆGE
P. Nymann Jensen
Gothersgade 20 B-2 – Fredericia
Tlf. 92 56 53

VEEDOL service
ved Helge Søgård Jensen
Vejlevej - Fredericia - Tlf. 92 46 70
benzin - olie - vask - smøring
dækservice - spec. undervognsbehandling
Åbent fra kl. 6.45-22.00

Voldens Møbellager
v/ Sv. Aa. Nielsen
Prinsensgade 2, Fredericia, tlf. 92 10 89
Kvalitetsmøbler til rimelige priser
Stort udvalg i gulvtæpper
Vi sælger gerne på konto
1. kl. ompolstring udføres

Vi handler i...
SØNDERKJÆRS BAGERI
Indre Ringvej 51 – Fredericia
Tlf. 92 25 04
Alt i 1. kl.s lækkert brød og kager

Soft Ice Cafeteria
ved Erling Gudnitz
Vesterbrogade 31 – Fredericia
pølser - hot-dogs - is - sodavand
samt kaffe med brød
Tlf. 92 26 63

Gælder det
radio- og fjernsynsservice –
så ring til...
LINNEMANN
Treldevej 97 – Fredericia – Tlf. 92 56 97
1. kl.s fagmæssige reparationer
udføres med 1/2 års garanti

De prisbevidste damers frisør...
Salon TROEST
Prinsessegade 61 – Fredericia
Tlf. 92 03 77
Alt indenfor moderne hårpleje

Købmand LEIF CHRISTENSEN
Dronningensgade 1 – Fredericia
1. kl.s kolonial - konserver
vine - spirituousa samt tobaksvarer
Prøv for fine kaffe
Tlf. 92 08 71

Ind til
THYLHÅRD
stedet for godt HERRE- OG DRENGETØJ
Gothersgade 17 – Fredericia
Tlf. 92 00 45 – 92 06 45

LUCULLUS SMØRREBRØD
Vesterbrogade 24 – Fredericia
Lækkert smørrebrød
Selskabssmørrebrød – Anretninger
Vi bringer overalt – Tlf. 92 25 64

Vor leverandør er
TV HUSET
Vasegården – Fredericia – Tlf. 92 44 68
Stort udvalg i de førende mærker indenfor
RADIO – TV – BÄNDOPTAGERE samt
HARDE HVIDEVARER

MOBIL service
ved J. B. Petersen
Egeskovvej 119 - Fredericia - Tlf. 92 47 14
benzin - olie - vask - smøring
undervognsbehandling
Vort speciale: lyddæmpersystemer

De ringer – vi bringer
ELITE SMØRREBRØD
6. Julivej 101 - Fredericia - Tlf. 92 51 93
Dagens middag à kr. 3,75
Daglig madpakke
samt lækkert smørrebrød
Selskabssmørrebrød og Luksusanretning
– vi har også
grill-kyllinger og forårsruller
Åbent daglig til kl. 22

B. LANGE JENSEN
Grøntforretningen
Vesterbrogade 9 – Fredericia – Tlf. 92 18 46
Forretningen med det store udvalg

Vejle

Vi handler hos...
SLAGTER MAGAARDs EFTF.
ved Leif Jørgensen
Søndergade 27 – Vejle – Tlf. 82 27 00
Aldt 1. kl.s kød, flæsk samt hjemmelavet
pålæg

Vejle

VEEDOL service
ved Arne Vindbjerg Petersen
Kolding Landevej 62 – Vejle
Tlf. 82 75 78
benzin - olie - vask - smøring - autoudstyr
Spec.: Undervognsbehandling
samt alt i reparationer

Lad vaske i...
REKORD VASK
ved Robert Dalsgaard
Havnegade 9 – Vejle – Tlf. 82 19 10
Våd vask – Tor vask – Rullevask

Horsens

SALON VIVI
Smedegade 85 – Horsens – Tlf. 62 40 39
Lad os pleje og passe DERES hår, hvis
Deres hår ikke passer Dem

ind til...
ESSO Servicenter
ved P. Stengaard
Bjerrevej 99 – Dagnæs – Tlf. 62 85 51
Benzin - olie - autogummi - autoudstyr
Quick-service udføres

Vi kører til...
Thorsgades Autoværksted
ved mekaniker Sv. E. Østergaard
Thorsgade 9 – Horsens – Tlf. 62 87 19
1. kl.s autoreparationer udføres på alle
vognmærker
Spec.: Autoskader og rustskader

Vor leverandør er...
SMEDSKJÆRS BLOMSTER
ved K. og G. Hansen
Sønderbrogade 27 – Horsens
Tlf. 62 74 45
Alt i blomster, brudebuketter, kransede
dekorationer samt bærepynt

HORSENS BANK
Aktieselskab
Søndergade 18-20 – Horsens
Telefon (05) 62 12 00

ikke måtte rejse før 1. april, har vi ikke ment at kunne gøre. Vi har ønsket at vise menneskelige hensyn. Det er helt klart, at der ikke kunne blive tale om at tage nye folk ind, og da reserve-mandskabet er begrænset, måtte vi gå køreplanreduktionens vej.

Bornholmske Jernbaner

De indkomne tilbud på banernes ejendele blev tildelt licitationens højst-bydende. Forinden var det overvejet at kassere licitationen, da tilbudene lå væsentlig lavere end beregnet. Ingen fremsatte dog krav om aflysning, og de højeste tilbud blev antaget.

Skinner, sveller, sporskifter m. m. fik Produktet i Rønne for 284.617 kr. Det rullende materiel, der som bekendt ikke kan anvendes andre steder i landet, solgtes for kun 34.872. Postvogn D nr. 26 var i forvejen solgt til Bornholms Museum. De 32 busser og 7 lastbiler som DSB ikke ønskede at overtage, købtes samlet af bornholmske vognmænd for 520.000 kr. Det første tilbud lød på 481.000, men efter forhandling kom man op på den endelige salgssum. Bygninger og arealer sælges senere.

Ostsjællandsske Jernbane har haft en glædelig stigning i persontransporten, idet der daglig befordres mellem 850-1000 rejsende. For en stor dels vedkommende arbejdere til og fra arbejdet.

Hornbækbanen har fået sin kassekredit forhøjet med 200.000 kr. Den andrager derefter en mill. kr. En medvirkende årsag hertil, er at statens dækning af underskud først indgår et år efter regnskabet afslutning.

På *Troldhedebanen* var man i midten af januar nået til Vorbasse med optagning af sporet. En stor del af skinnerne videresælges til udlandet, til spor på eksisterende eller nye jernbanestrækninger.

Da de to *Hadsundbaner*, der benytter den gamle Hadsundbro, bidrager med tilskud til broens vedligeholdelse, er Ålborg amtsråd pludselig blevet klar over, at det vil blive vanskeligt at afgøre om banerne fortsat skal betale til broens vedligeholdelse, når banerne ikke benytter broen mere.

Godstog klar til afgang på AP Hadsund Nord

Skønhed, De ikke aner
findes langs *private baner*

Model-Jernbane

Vi bygger et skinnebustog (IV)

Vi er nu nået til fremstillingen af vognkasserne. Som materiale hertil anvender vi 0,5 mm messingplade.

Samtlige dele er tegnet i naturlig HO-størrelse, hvorfor alle nødvendige mål kan overføres direkte fra illustrationen til pladematerialet.

Motorvognens vognkasse

Motorvognens vognkasse samles af to sidestykker, fig. 16, fire foldedøre, fig. 17, fire forstykker, fig. 22, samt to stk. frontstykker, fig. 23.

En grov udskæring af de enkelte dele foretages fortrinsvis med en fintandet nedstryger, idet man herved undgår de skadelige vridninger, bøjninger og spændinger, der opstår i pladematerialet, såfremt man anvender saks.

Ved den endelige og nøjagtige tilretning med fil er det af afgørende betydning, at man overholder de nøjagtige mål.

Vinduesåbningerne kommer nemmest på linie, når man filer dem ned efter en lineal, der fastklemmes i skruestikken sammen med den pågældende pladedel under tilfilingen.

Som lineal anvender vi ryggen af en opslidt nedstrygerklinge.

Vi fremstiller først sidestykkerne, fig. 16, hvortil vi lodder foldedørene, fig. 17, ved hjælp af den nærmest vendende loddeflig, der fastgøres til bagsiden af sidestykket.

TEXACO ^{Å/S}

HOLMENS KANAL 5   1060 KØBENHAVN K.

damms
radio

ALBERTSLUND
64 70 88
Service: 64 79 52

Horsens

MÆLKETORVETS KIOSK
Smedegade 3 – Horsens – Tlf. 62 39 08
Aviser – Uge- og månedsblade
samt telegrammer
Stort udvalg i lommeromaner

ØSTERGADES KIOSK
ved Leif Kjær
Østergade 54E – Horsens – Tlf. 62 59 26
Stort udvalg i
papirvarer – billigbøger
samt aviser, uge- og månedsblade

Skanderborg

IDE-MØBLER
H. SMEDEGAARDS EFTF.
Rich. Jørgensen
Banegårdsvej 13 – Skanderborg
Telefon 52 06 86
Moderne møbler og tæpper for
nutidshjem

Vi handler i ...
OTHELLO BAGERIET
Nørregade 27 – Skanderborg
1. kl.s lækkert brød og kager
NB. Åbent søndag
Tlf. 52 04 05

Det store udvalg i legetøj samt
gaveartikler – finder De hos
»TANTE LILLI«
Adelgade 64 – Skanderborg
Tlf. 52 05 62

Silkeborg

Vi spiser på ...
K F U M
Restaurant og pensionat
Nygade 25 – Silkeborg – Tlf. 82 08 21
Et godt madsted ...
Ny vært: E. Mogensen

**BRDR. NISSENS TØMRER- OG
SNEDKERFORRETNING**
ved Karl Erik og Fridtjof Nissen
Skolestien 5 – Silkeborg – Tlf. 82 17 92
**Alt indenfor nybyg, ombygning samt
reparationer udføres**
Tilbud og overslag gives uden forbind.

Silkeborg

NY KLINIK
Kirsten og Eigil Morsbøl
Tandlæger
Torvet 9 – Silkeborg – Tlf. 82 58 52
Konsultation efter aftale

SILKEBORG SPAREKASSE
Tlf. (06) 82 52 66 – Postgiro 7863
Mandag, tirsdag og onsdag 9.30–16.00
Torsdag 9.30–17.00
Fredag 9.30–17.00 og 18.00–19.30

Vi anbefaler et besøg i
Banegårdsrestaurationsen
ved Henning Pagel Hansen
Silkeborg – Tlf. 82 07 17
Hurtigt og godt spisested ...
**NB. Husk vor nye pølse- og Grill-bod
udenfor.**

Gør Deres indkøb af
frugt – chokolade – tobaksvarer i
RUTEBILKIOSKEN
v/ G. Nielsen
Silkeborg

Vi handler i ...
Trianon
v/ E. Christoffersen (ny indehaver)
Vestergade 28 – Silkeborg – Tlf. 82 03 97
1. kl.s lækkert brød og kager
Bestillinger modtages gerne

Vi handler i ...
Aarhusvejs Slagterforretning
v/ Vagn Sørensen
Aarhusvej 22 – Silkeborg – Tlf. 82 22 45
**1. kl.s kød, flæsk samt hjemmelavet pålæg
og salater**

MOBIL Service
ved Ferm Olsen
Vestergade 51 – Silkeborg – Tlf. 82 59 70
**AI Service udføres af faguddannet perso-
nale. Spec.: Undervognsbehandling**

DORTHE'S KOLONIAL
v/ Dorthe Gammelgaard
Jernbanevej 35 – Silkeborg
Alt i kolonial – konserves – vine –
spirituosa samt tobaksvarer ...
Prøv vor ekstrafine kaffe
Tlf. 82 14 55

Hadsten

Vejen til bedre service – så ...
BP servicestation
ved Ole Jensen
Kirkevej 40 – Hadsten
Tlf. (19 41 11) 301
**benzin – olie – vask – smøring
dækservice**

KIRKEVEJS KOLONIAL
ved S. Pedersen
Kirkevej 16 – Hadsten – Tlf. 189
1. kl.s kolonial – Konserves – Vine
Spirituosa samt tobaksvarer

Brande

Vi kører til ...
UNO-X servicestation
ved Poul Erik Tolstrup
Herningvej 47 – Brande – Tlf. 18 10 60
benzin – olie
samt stort udvalg i autoudstyr
Quick-service udføres

Gælder det legetøj, så ...
BENTES LEGETØJ
Storegade 19 – Brande – Tlf. 18 03 27
det store udvalg i de førende mærker
i legetøj og hobbyartikler

Vær moderigtig klædt
i tøj fra ...
»Kældereren«
Storegade 44 – Brande – Tlf. 18 07 79

Beder

Følg Gulf-strømmen til
GULF service Beder
ved Frantz Bugajski
Kirkebakken 1 – Tlf. 18 03 11-285
benzin – olie – vask – smøring
autoudstyr – dækservice
Quick-service udføres
på moderne apparatur

Grenå

Vi handler med fordel i
ESCA Selvbetjening
Søndenå – Grenå – Tlf. 32 05 88
Alt i 1. kl.s kolonialvarer
Husk de fine parkeringsmuligheder

De lodrette punkterede linier i dørene markerer dels selve døråbningens bredde, og markerer dels grænse for loddefligene.

De vandrette punkterede linier er bukkelinier, efter hvilke øverste og nederste flig ombukkes vinkelret på døren. Efter fligenes ombukning skal dørens totalhøjde være 23 mm, altså nøjagtig så høj som sidestykket.

Dørene loddes nu fast til sidestykket, hvorefter vi filer de vinkelret ombukkede flige ned til en højde af 0,5 mm. Fligene skal med andre ord flugte med sidestykkets yderside.

Dernæst fremstiller vi fire forstykker efter fig. 22. Stykkerne er parvis spejlvendte. De skrå punkterede linier er bukkelinier for de 1 mm brede loddeflige, der ombukkes i overensstemmelse med tag- og bundpladens form.

Alle fire forstykker files til samtidig, idet man på den måde lettest giver dem samme form.

Forstykkerne loddes nu til de respektive sidestykker, idet vi dog forinden filer eller bukkes dørenes frie loddeflige i samme vinkel som tag- eller bundpladens form, fig. 12.

De nu færdige sider kan så loddes fast til tagpladens underside. Under forudsætning af, at motorvognens tagplade er 33 mm bred og bundpladen er 31 mm, skal siderne anbringes 0,3 mm fra tagpladens sidekanter.

Som hjælpeværktøj under lodningen bruger vi en træklods, 50×31×20 mm, hvor langsiderne skal stå nøjagtig vinkelret på hinanden.

Træklodsens lægges med den flade side på bordet. Vognkassens sider fastgøres med et par tegnestifter i vinduerne hjørner til træklodsens. Mellem klods og hver side anbringer vi en strimmel tegnekarton (0,2 mm), hvorved sidestykkerne automatisk får en indbyrdes afstand på 31,4 mm.

De 0,4 mm er til slip, for at vognkassens sider ikke skal skrabe mod skillevæggene, fig. 12u.

Træklods med sider anbringes på tagpladen, der ligger på arbejdsbordet, og vi kontrollerer en sidste gang, om siderne overalt er 0,3 mm indenfor tagpladens omrids, hvorefter fastlodningen sker med en ikke for stor loddekolbe.

Bruger vi nemlig en for kraftig loddekolbe, risikerer vi bare, at siderne opvarmes så kraftigt, at lodningen mellem forstykker, døre og sidestykker går op.

Frontstykkerne, fig. 23, venter vi lidt med endnu.

Bivognens vognkasse

Sider til bivognens vognkasse fremstilles og samles tilsvarende af delene 17, 18, 19, 21 og 22.

Dørene i rejsegodsrummet, fig. 19, må vi dog hellere ofre lidt omtale på.

Ser vi på fig. 20, der viser døren set fra siden, bemærker vi, at døren består af to dele. Den øverste del fremstilles som fig. 17, og de ombukkede flige files på samme måde. Den nederste del er vinkelformet.

Efter sammenlodning af 18, 19 og 21 files netop omtalte vinkel (= trin) ned til en bredde af 2 mm, fig. 20.

Den lodrette punkterede linie på fig. 21 er en bukkeline, efter hvilken forstykket bukket i form efter bundpladen.

Front

Motorvognens og bivognens frontstykker er identiske. Udskæringen af frontstykkerne sker efter fig. 23, der set forfra viser den færdige vognkasse med tagplade.

Frontstykket er altså på tegningen omgivet af tagpladen øverst, og ved siderne af de skrå forstykker.

Fig. 23 er tegnet således, at man ved udeladelse af tagplade og forstykker har det nøjagtige billede af et frontstykke i plan tilstand.

Efter udskæringen af det ydre område tegner vi vinduerne op, men skærer dem ikke ud.

Først skal vi nemlig have bukket stykket i facon. Bukningen foretages dels efter en lodret linie, vist punkteret på tegningen, dels efter en vandret linie, der ligger midt i den vandrette dækliste, der er tegnet umiddelbart under nederste vindueskant.

Bukningen efter den lodrette bukkeline sker efter skabelon, fig. 24.

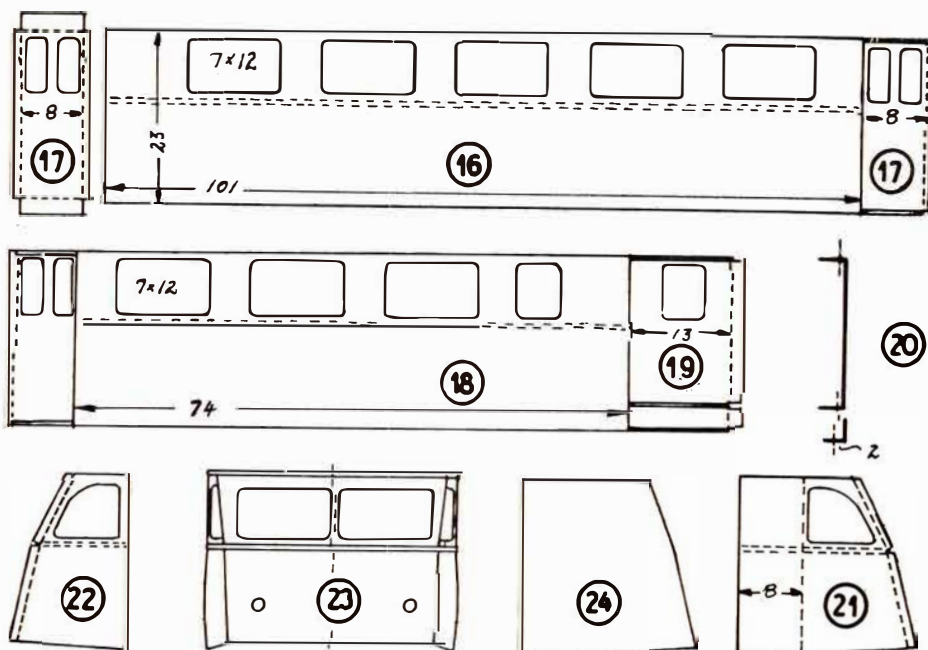
Bukningen efter den vandrette (på tegningen skjulte) bukkeline sker med bundpladen som skabelon, idet dog den del af frontstykket, der er over den vandrette bukkeline, foroven og ved siderne bankes indefter, således at frontpladen ved siderne følger forstykkerne, og foroven følger tagpladens form.

Først da skærer vi vinduerne ud.

Det kan anbefales at vente med fastlodningen af frontstykket til næste gang, hvor vi i tegning bringer et udsnit af næsen på de færdige vogne.

(fortsættes)

J. B. Dyrkilde.

Arbejdstegning IV til skinnebus

Fotohobby

Frem med saksen

Den film er ikke taget endnu, der ikke skal studses lidt efter. Der vil altid være scener i en smalfilm, der er for korte eller for lange. Nogle skal måske placeres et andet sted i filmen, tidligere eller senere. Helt undgå at klippe i smalfilm kan man altså ikke.

Randers

DAMESALONEN

ved Bent Carlsen
V. Altanvej 39 – Randers – Tlf. 42 27 18
1. KL. MODERNE HÅRPLEJE

Tandlæge

ASBJØRN JUHLERT

Kompagnihuset
Burschesgade 12 – Randers
Telefon 42 03 50
Konsultation efter aftale

Forkort rejsen med en lommeroman fra
LERVANGENS KIOSK

ved I. Clemmensen
Lervangen 56 – Randers – Tlf. 42 62 25
aviser – uge- og månedsblade
samt stort udvalg i papirartikler

Vi handler i...

OSTEFORRETNINGEN

ved E. Carøe
Vestergade 35 – Randers – Tlf. 42 16 35
Alt i 1. kl.s vellagrede oste
samt stort udvalg i hørkram

Vi handler i...

MEJERIUDSALGET

ved G. Koue
Søren Møllersgade 31 – Randers
ALT I 1. KLS MEJERIPRODUKTER
Tlf. 42 21 04

CALTEX Service

ved Bjarne Fuks
Viborgvej 46 – Randers – Tlf. 42 64 75
Benzin Olie Vask Smøring Dækservice
Stort udvalg i autoudstyr
Quick-service udføres

Vi handler hos

slagtermester Bjarne Mikkelsen

(Svend Laursens eftf.)

Mariagervej 93 – Randers – Tlf. 42 51 49
1. kl.s kød, flæsk samt hjemmelavet pålæg
Ekstrafin medister

Tobaks- og Konfektforretningen

v/ Johanne Møller
Vestergade 45 – Randers – Tlf. 43 15 18
Tobak – Vine – Spirituosa samt chokolade
og konfekturer – Aviser og ugeblade

ESSO SERVICECENTER

v/ Sv. Å. Nørgaard
Århusvej 96 – Randers – Tlf. 42 32 63
Benzin – Olie – Vask – Smøring
Quick-Service – Selvvask i egne båse

H. C. THOMASSEN, S EFTTF.

v/ K. Hansen
Schousgade 2 – Randers – Tlf. 42 06 74
1. kl.s kolonial – konserver – vine
spirituosa samt tobakker –
Prøv vor fine kaffe

LERVANGENS KØDUDSALG

v/ Ole Madsen
Lervangen 52 – Randers – Tlf. 42 67 48
1. kl.s kød og flæsk samt hjemmelavet
pålæg og salater

SLAGTERFORRETNINGEN

v/ Søren Olesen (ny indehaver)
Gl. Hobrovej 26, Randers, tlf. 42 38 09
1. kl.s kød, flæsk samt hjemmelavet pålæg
Prøv vor fine grovhakkede medister
Varer bringes gerne

Kør ind til...

GULF SERVICE

v/ Niels Kjærsgaard
Strømmen 20 A – Tlf. 42 30 04 – Randers
Benzin – Olieskift – Smøring
Autoudstyr – Quick-vask

Gælder det radio eller TV,
så ring til...

ROSHOLMS RADIO- OG TV-SERVICE

Søren Møllersgade 2 – Randers
1. kl.s reparationer
udføres med garanti
Tlf. 43 18 18
Aftenservice

Fiske- og Fjerkræhallen

ved Sv. Å. Jensen
Borgergade 3 – Randers – Tlf. 42 20 65
Alt i årstidens friske fiskesorter

Vi får vasket hos...

Kristrup Record Vask

ved E. Pedersen
Kristrupvej 72 – Randers – Tlf. 42 18 54
Våd vask – Tør vask – Rullevask

CITY BAGERIET

ved V. Dahl
Møllegade 1 – Randers – Tlf. 42 05 66
(lige over for Tinghuset)
1 kl.s lækkert brød og kager
Åbent alle ugens 7 dage

TEXACO Service

ved Robert Sørensen
Hj. af Clausholmsvej/Kristrupvej
Randers – Tlf. 43 17 01
Benzin – Olie – Vask – Smøring
samt stort udvalg i autoudstyr
Quick-service udføres

Brabrand

vi kører ind til
BRABRAND SHELL SERVICE

v/ P. Diederichsen
Silkeborgvej 691 – Telefon 26 06 90
Benzin, olie vask, smøring samt
1. kl.s autoreparationer udføres

Brabrand centrale Indkøbssted

Troelsens Eftf.
W. Clarup – Hovedgaden 41
TELEFON 25 01 19
Kolonial, konserver, vine, spirituosa

Brønderslev

Vejen til bedre service...

BP Jernbanegade

ved Jørgen Pedersen
Brønderslev – Tlf. 82 06 11
Stort udvalg i autoudstyr

Skagen

Vær moderigtig klædt
i tøj fra...

PRETTY DRESS

Sct. Laurentiivej 57 – Skagen
Tlf. 44 31 32
Specialforretning for »ungt tøj«

Vi kører til...

TEXACO service

Skagavej – Skagen – Tlf. 44 30 15
Quick-service udføres
stort udvalg i autotilbehør

Med et fagligt ord hedder det også redigering, scenerne ordnes. Til klippearbejdet er det rigtige udstyr en splejser, en flaske filmkit (eller tape) samt, en meget stor behagelighed ved udvælgelsen af scenerne, en Viewer. Denne består i korthed af to spolearme samt billedskærm, hvorpå filmbilledet kan ses. Viewere kan anskaffes til en pris mellem 150-400 kr.

Hvilken splejser skal man vælge? Skal det være kit- eller tape-splejser? Man kan få splejsere fra 20 kr. og op til 300 kr.. Om man vil splejse med kit eller med tape er lidt af en smagssag.

De meget avancerede småfilmere sværger til kitsplejsere og en kilesnit-splejser. Og – en vigtig ting: *Filmkittet skal være frisk.* Anvendes et gammelt uddampet filmkit, er risikoen for at filmsplejsningen springer under forevisningen stor. Nogle småfilmere splejser deres familiefilm med tape og deres konkurrencefilm med kit.

Splejses filmen med tape, vil temperaturforandringer ikke betyde så meget, som hvis filmen er splejset med kit. Men man kommer ikke uden om, at den smukkeste splejsning får man med filmkit. Tal med Deres fotohandler ved køb af redigeringsudstyr, han vil råde Dem til det køb, der vil være bedst for Dem.

Som noget forholdsvis nyt, skal lige her nævnes den motoriske splejser. Splejseren drives ved elektromotor, og det roterende safirskræbehoved giver gode og ensartede splejsninger. Motoren drives ved hjælp af batterier, og splejseren kan købes for ca. 160 kr.

Ved filmredigering er det som ved alt, der har med film og foto at gøre, at renlighed er en dyd. Sæt ikke fingre på filmbilledet, brug et par rene bomuldshandsker, når De skal tage på filmen og lad ikke filmstumper flyde hen ad gulvet. Støv er filmens værste fjende. Det ridser filmbasen.

Close-up

Hvad kan vi få ud af det?

Når De en tidlig sommermorgen står og indsuger den friske luft og nyder naturen, falder Deres blik automatisk på de små blomster og græsset og andre små ting. Måske er det dugdråberne i et spindelvæv eller en lille blomst, der er lige ved at springe ud efter en lang og mørk nat.

Det er altsammen noget man får lyst til at fastholde på filmen!

Hvis ikke mangler De noget i at være en rigtig amatørfotograf.

Der kræves ikke noget særligt kostbart kamera for at kunne tage næroptagelser. Så at sige alle kameraer kan bruges dertil, og det er en spændende gren af fotografien. En forsatslinse er det eneste der behøves. Den fås i alle størrelser og styrker. Til alle forsatslenser hører der en lille tabel, som fortæller: at stiller man apparatet på f. eks. 4 m, så er der nøjagtig 34 cm til motivet. Eller man sætter apparatet på uendeligt og så er der 50 cm. Forsatslenser er heller ikke særlig kostbare. De ligger i priser fra 18 til 45 kr., alt afhængigt af størrelsen.

Det sværeste er naturligvis at ramme motivet, da man jo ikke kan regne med søgeren. Når man kommer ind på kortere afstande end 0,90 m, opstår der det, man kalder parallelaksefejl. Det vil sige, at søger og motiv ikke rammer samme sted, eller rettere at søger og objektiv ikke rammer motivet samme sted. Man må derfor søge at rette objektivet ind efter motivet. Det kan gøres med en pind eller en tråd eller lign. Man må jo altid have apparatet på stativ i sådanne tilfælde.

Det er naturligvis meget nemmere med et spejlreflekskamera. Her ser man gennem objektivet, og når billedet er skarpt, så vil optagelsen også blive skarp. Til spejlreflekskameraer kan man foruden nærlinser også få et bælgudstyr med mellemringe. Det sætter man mellem kamera og objektiv. Der laves også specielle næroptagelsesobjektiver. Med dem kan man fotografere fra uendeligt og ned til 5 cm.

Brug blitz

Når man fotograferer så nært på, er skarphedsdybden meget lille og man er derfor tvunget til at bruge en lille blænderåbning samt en lang lukketid. Men er det insekter, eller andre ting, der bevæger sig, vil den lange lukketid gøre det umuligt at få et skarpt billede. Derfor er det rigtigst at bruge en elektronblitz.

Den giver ikke alene et godt lys, så vi kan bruge den lille blænde alligevel, men den eksponerer også billedet på 1/600-13.800 sek. og så er der ingen chancer for et rystet billede.

Vi går til ...

FRØDE KRISTIANSENS Eff.

Bredgade 28 – Brønderslev

Tlf. 82 07 70

Børnefoto – Portrætfoto – Studiefoto
Stort udvalg i fotoudstyr samt tilbehør

Deres fotohandler kan fortælle Dem, hvad slags forsatslinse der er nødvendig i Deres tilfælde og hvad den koster. Det er en uhyre morsom hobby, idet De f. eks. kan tage billeder af Deres frimærkesamling eller af forskellige insekter i farver. Det vil altid vække begejstring ved fremvisning. Eller hvad med blomster i udpluk osv.

Knud Sidal.

FOTO-CENTRALEN

Rønvijs Eff. ved H. C. Laursen

Kirkegade 15 – Vejle – Tlf. 82 16 16

Alle artikler for foto

Udlejning af fremvisningsapparater
for småfilm og lysbilleder

De Skulle Brugte

KAMERA OG FILM

DA FÅR

De Smukke Billeder

Rutebilnyt

Fragtkørsel på Ålborg privatbaner

Når banerne nedlægges overtager fragtmandscentralen i Ålborg fra 1. april transporten af stykgods og bane-pakker.

Samme ordning blev gennemført, da Sæby-banen lukkede, og DSB har været så tilfreds med ordningen, at den nu skal udvides.

Struer

Forkort rejsen med en lommeroman fra ...

ØSTERGADES KIOSK

ved Jørgen Jensen
Østergade 33 - Struer - Tlf. 85 05 05
Aviser - uge- og månedsblade
Aut. tipsforhandler

VEEDOL Servicestation

ved mekaniker Erik Christensen
Søndergade 31-33 . Struer . Tlf. 85 14 60
benzin - olie - vask - autoudstyr
quick-service samt **småreparationer**
udføres
Spec.: Hjulafbalancering og autotest
på moderne apparatur

S. LØGSTRUP CHRISTENSEN

Glarimester - Kunsthandel
Søndergade 5 - Struer - Tlf. 5 10 72
Alt glarimesterarbejde udføres

M. MADSENS Parfumeri

Østergade 32 - Struer - Tlf. 5 02 83
TOILET- OG PARFUMEARTIKLER
Elizabeth Arden forhandler

Følg GULF-strømmen til ...

GULF Sercivestation

ved mekaniker Tom V. Koustrup
Hj. af Søndergade-P. Bangsvej - Struer
smøring - vask - polering - undervogns-
behandling - Quick service udføres
Tlf. 85 16 72

Købmand EJNAR LARSEN

Østergade 52 - Struer - Telefon 85 01 71
Kolonial - Konserver - Vine - Spirituosa
samt tobaksvarer

Holstebro

SYSELTING

Bigårdsgade 4 - Holstebro - Tlf. 42 23 48
Broderi - Knipling - Vævning - Keramik
Ting man sysler med
Materialer og færdige modeller
Forh. af Højskolernes Håndarbejde

Holstebro

Vi mødes, og spiser på ...
BANEGÅRDSRESTAURANTEN
HOLSTEBRO

... et godt madsted
(ny vært: E. Munch)

Specialforretningen
med det store udvalg ...

P. E. Børnetøj

Sønderlandsgade 7 - Holstebro
Tlf. 42 48 35
Byens billigste børnetøj

Vesterbros Bageri

ved Flemming Peter
Vesterbrogade 19 - Holstebro
Tlf. 42 00 45
Spec.:
Herregårdsboller og Vesterhavstænger
Søndagsåbning fra kl. 6 til 16

Restaurant FLAMINGO

Østergade 16 - Holstebro
Tlf. 42 01 90
Krostue - Bowling - Musik - Dansant
Stedet, hvor man spiser godt

Den elegante frisure er fra
Salon VIDEBÆK

ved Else Videbæk
Struervej 47 - Holstebro - Tlf. 42 13 14
Alt indenfor moderne hårpleje
samt sidste nye frisurer

Skive

EGERIS FARVEHANDEL

v/ G. Boserup
Butikstorvet - Skive - Telefon 2797
Den lille butik med det store udvalg

Nordbanevejs Ismejeri

v/ G. Krogh
Nordbanevej 5 - Skive - Telefon 2031
1. kl.s mejeriprodukter, brød og kager
Stort udvalg i chokolade og konfekturer

Skive

THINGGADES FARVEHANDEL

ved Sv. E. Balleby
Thinggade 7 - Skive - Tlf. 1111
Stort udvalg i
farver - lakker - tapeter
samt **moderne gulvbelægning**
Vort speciale er kunstnerartikler

Følg Gulf-strømmen til

GULF service

Sdr. Boulevard - Skive - Tlf. 2594
benzin - olie - vask - smøring
autotilbehør
Quick-service udføres
Vi henter og bringer gerne Deres vogn

FRISØRSALONEN

v/ B. Christensen
Resenvej 55 - Skive
Telefon 2292

Viborg

Vask selv - lige når det passer Dem
A/S VIBORG MØNTVASK
Vesterbrogade 25 - Telefon 61 24 00
Åben kl. 5-24, også søn- og helligdage
Våd vask: indtil 6 kg tøj kr. 4,50
Rullevask: indtil 6 kg tøj kr. 7,00
incl. sæbe

Stedet for moderne hårpleje ...

CORNER Salonen

ved L. Kristensen
Grønnegade 11 - Viborg - Tlf. 61 26 27
1. kl.s individuel behandling udføres

Vi handler i ...

MIKKELGAARDENS MÆLKE- OG BRØDUDSALG

ved Nina Petersen
Sct. Jørgensvej 22 - Viborg - Tlf. 62 24 47
Alt i 1. kl.s mejeriprodukter
Lækkert brød fra Tofts Bageri

TOFTEGAARDENS BAGERI

v/ E. Harring
Viborg - Tlf. 62 25 01
1. kl.s lækkert brød og kager
Bestillinger modtages gerne

Gartnerforretningen »BROEN« ved Bent Olesen

Middagshøjvej 22 - Viborg - Tlf. 61 29 49
Alt i årstidens **frugt og grønt**
samt **blomster - buketter - kranser**
og **dekorationer**

13 fragtmænd skal varetage transporten på de tre strækninger og der vil blive kørsel flere gange daglig. Gods kan indleveres hos DSB i Ålborg, hvor hver fragtmænd får sin egen boks, hvor han så henter både gods, der bliver indleveret i Ålborg og gods som er kommet itil Ålborg med DSB for viderebefordring til modtagere, der hidtil er blevet betjent af privatbanerne.

Prisen for transporten fastsættes af DSB, og det bliver efter gældende DSB-takster.

Der bliver tale om en videreførelse af DSBs dør-til-dør service, idet fragtmændene vil aflevere gods direkte til modtagerne. Dog oprettes i Brovst, Hadsund og Nibe særlige AU-stationer, hvor der bliver både ind- og udlevering, men i disse tre byer vil gods dog også blive kørt ud, hvis det ønskes.

DSB-garagerne i Bogense

begynder nu at tage form og vil stå helt færdige til april. Rutebilstationens syv biler har siden banens nedlæggelse måttet stå ude i fri luft, og det har særlig om vinteren givet startvanskeligheder og overisede ruder om morgenen. Så det er med længsel og glæde, at personalet ser den nye hal færdig.

Svendborg-garagerne

som vi tidligere har omtalt, ventes nu udbudt i licitation i løbet af februar måned. Oprindeligt skulle licitationen have fundet sted i oktober i fjor, men blev først sinket af den nye licitationslov. Så skulle den have fundet sted i december, men så var der personale-mangel på DSBs tegnestuer. Arbejdet ventes at ville koste ca. 2 mill. kr.

Nyt fra udenlandske baner

Tyskland

Der er udarbejdet et tysk projekt til en 20,4 km kombineret jernbane- og bilbro med dobbeltspor og fire kørebaner over Femernbælt. Prisen er anslået til 1,3 milliarder D-mark, men det er en forudsætning for privatfinansiering, at det bliver tilladt at opkræve bropenge.

★ ★ ★

Fugleflugtliniens to tyske færger, »Theodor Heuss« og »Deutschland« er blevet forsynet med nye ildsluknings-

anlæg. Anlægget er installeret på såvel bildæk som i maskinrum. Slukningen sker med ildslukningspulver, der udblæses ved højtryk.

Tyske forbundsbaner vil udskifte deres nuværende 2-akslede skinnibusser, der kører max. 95 km/t med 4-akslede med hastighed max. 120 km/t.

Ak ja, det var da noget for DSB at overtage de gamle til erstatning for de sørgelige MO'ere, der lunter af sted landet over som en fra starten misforstået trækraft.

Jas.

Svenske Statsbaners hovedværksted

går nu ud på det skandinaviske marked med tilbud om produkter og service på lige fod med private foretagender. Der er netop truffet aftale med Dhejne AB Ingenjörbyrå, så dette bliver SJ-værkstedets salgsorganisation i Norge, Sverige og Danmark. Dette firma er nyetableret med hovedkontor i Göteborg.

Busser til både vej og bane

50 General Motors busser er blevet udstyret med et arrangement, der gør det muligt for dem at køre på jernbanskinner.

Systemet er udviklet af Fairmont Railway Motor Ltd. i Minnesota, USA, specielt for at løse problemet vedrørende persontransporten til og fra større byer i forbindelse med den stedse voksende trafik på ind- og udfaldsvejene.

De 50 busser, systemet foreløbig er blevet installeret på, havde selvbærende karrosseri, og det var derfor nødvendigt at påbygge specielt letmetalsophæng, som skinnehjulene kunne monteres på.

Systemet består af fire bogies, hver med to hjul, der hæves og sænkes ved hjælp af hydrauliske cylindre. Olietrykket tilføres cylindrene fra en pumpe, der drives af bussens egen motor. En mindre batteridreven motor og pumpe er indbygget til brug i nødstilfælde. Elektronisk styrede luftventiler kontrollerer mekaniske låseanordninger, der fikserer bogierne i hævet eller sænket position.

De forreste bogiehjul hæver bussens forhjul ca. 5 cm fra skinnerne. De bagste bogiehjul fordeler i sænket position vægten ligeligt mellem bussens drivhjul og skinnehjulene. Alle bogiehjulene sænkes på 11 sekunder og hæves på 9.

Når bussen kører på skinner bruges de normale drivhjul til fremdrivningen.

Bussen betjenes fra den normale førerplads ved hjælp af et ekstra kontrolpanel når den kører på skinner. Ligeledes er det muligt ved hjælp af et par »følehjul« at køre bussen i »skinneposition«, uden at føreren behøver at forlade sin plads. Ved normale friktionsforhold er tophastigheden ved skinnekørsel ca. 95 km/t.

Fra klubberne

Jernbanehistorisk Selskab og DMJK

Lig fugl Phønix udsendes foreningens blad *Signalposten* nu i stærkt forbedret skikkelse. Oktober-nummeret 1968 indeholdt bl. a. en fortrinlig beskrivelse i tekst og billeder fra den nedlagte bane SNNB. December-nummeret er næsten udelukkende forbeholdt en beretning om De Bornholmske Jernbaner med mange historiske billeder fra den nu forsvundne bane. Januar-nummeret beretter om den nedlagte del af Hjørring Privatbaner, modelbaneanlæg m. m. Der skrives indledende, at der ved årsskiftet har været stor tilgang af nye abonnenter. Dette synes ikke mærkeligt efter den ansigtsløftning bladet har fået. Abonnement på *Signalposten* koster 25 kr. årligt (6 numre) og kan bestilles ved at indsende beløbet på girokonto 947 22, Jernbaneskriftet *Signalposten*, Nørrebro station, 2200 København N.

Dansk Jernbane-Klub

Som nr. 22 i klubbens udsendte publikationer er fornylig udkommet *Danske Jernbaners Motormateriel*. Bogen er som sædvanlig i nydeligt udstyr med 48 sider indeholdende en mængde billeder af historisk værdi, da størstedelen af det første motormateriel ikke eksisterer mere. Fortegnelsen omfatter såvel DSB motormateriel fra litra Ma til Mz, lyntogsmateriel, S-togsmateriel og traktorer, samt alt privatbanemateriel. Nogle af de allerførste – næsten Storm P'ske – motordræsiner er der billeder af og der slutes som rimeligt med Y-materiellet, »Lynetterne«. Bogen koster kr. 20,00 plus porto, kr. 1,50, og leveres ved indsendelse af beløbet til girokonto 673 94, P. Thomassen, Strandvejen 201, 2900 Hellerup.

Sporvejshistorisk Selskab

Foreningen har for en sum af 2.000 kr. erhvervet et linie 10 sporvognstog. Det er foreningens sporvogn nr. 11.

Samtidig har man udsendt den første publikation, der kort og godt hedder *Linie 10 – blade af en sporvognslinies historie*. Bogens forfattere er assistent i KS Willy Christensen og gymnasieelev Erik Hansen.

Lige siden 1867 blev der givet flere ansøgninger om drift af sporvejslinier på Nørrebro, men der skulle hengå tyve år før der den 7. marts 1888 blev givet koncession og dannet et A/S Sølv-gadens Sporvejselskab, og dette blev grundstenen til linie 10. Åbningen af linien fandt sted den 2. januar 1889. Indtil 1905 var liniens sporvogne hestetrukne. Derefter elektrisk drift til 1968, hvor linien som bekendt blev erstattet med busser.

Selve liniens interessante historiske udvikling omtales udførligt i det særdeles smukke hæfte på 72 sider, med mange historiske billeder, hvoraf nogle i farver.

Bogen kan bestilles hos P. Haase & Søn, Løvstræde 8, 1152 København K. Giro nr. 387. Pris kr. 29,50.

DJK – Nordjysk afdeling

I stedet for MFVJs remise i Mariager, som kommunen har solgt til privat, erhvervede man ETJs remise i Ebeltoft. Den er nu ved at blive genopstillet ved Handest station, der ligger lige op til hovedvej 10. Handest station bliver derefter hjemsted for klubbens rullende materiel. På Mariager station har klubben fået overladt lokaler til kontor og venterum. På Handest station har fru Weilgaard stillet ventesalen til rådighed, ligesom fru vil passe billet-salget.

Nok går veteranbanen gennem en naturskøn egn, men der findes desuden en række stærke stigninger på banen. Man var derfor bange for, at klubbens loko, LVJ nr. 7, ikke altid ville være i stand til at bestride toggangen. Man har derfor for 4.200 kr. købt Skagensbanens loko SB nr. 4. Maskinen har oprindeligt tilhørt Aalborg Privatbaner, der anskaffede den i 1903 fra Borsig, og her kørte den som APB nr. 17, indtil den i 1924 blev solgt til Skagensbanen.

Helsingør Jernbaneklub

Selv om den falder lidt udenfor klubbens interesseområde, har den alligevel med tak modtaget en 48 år gammel damptrømler som gave fra Odense kommune. Der er nu kun enkelte eksemplarer tilbage af denne art, så det er faktisk en uerstattelig gave klubben her har modtaget.

Dødsfald

Togfører N. H. Jørgensen, fh. Kbhvn. H., 85 år.

Lokofører N. M. Madsen, fh. Næstved, 83 år.

Lokofører A. J. Sandberg, fh. Slagelse, 76 år.

Overportør J. K. Møller, fh. Snedsted, 72 år.

Togfører H. A. H. Jessen, fh. Kbhvn. H., 72 år.

Banebetjent K. Jensen, fh. Odense, 72 år.

Godsekspeditør J. M. Christoffersen, Kbhvn. Gb., 66 år.

Remisearbejder C. Pedersen, fh. mdt. Århus, 66 år.

Værkmester P. Troelsen, cvk. Århus, 64 år.

Lokomester S. A. L. Pedersen, mdt. Gb., 61 år.

Togfører Aa. G. Petersen, GDS Hille-rød, 52 år.

Pakhusmester S. W. Pedersen, Vejle, 49 år.

Overportør O. J. Bangsø, Bramminge, 45 år.

Overportør E. Møller, Helsingør, 40 år.

Boghjørnet

Ghost Town El Dorado

192 sider, stort format, ill. Superior Publishing Company, 708 Sixth Ave., North, Seattle, Wash. Ca. kr. 95,00.

Gamle cowboy-byer i USAs western-miljø er da lige noget for os cowboy-film-tørstende danskere. Men at der virkelig i dag findes så mange forhen-værende byer, der simpelthen er blevet forladt midt i dagens arbejde, fordi en mine ikke længere gav tilstrækkeligt udbytte, det virker helt fantastisk. Har vi blot én eneste by her i Danmark, der er forladt på den måde?

Bogen fortæller i den traditionelle fikse stil med masser af billeder og en beskeden, men til gengæld dramatisk tekst mange af de historier, vi kender fra filmene, og for øvrigt mange flere. For os er det ikke mindst interessant at se de mange jernbane-minder, der gemmer sig her.

World Railways

ca. 800 sider, ill. B. P. C. Publishing Limited, St. Giles House, 49/50 Poland Street, London W1 A2 LG. Ca. kr. 190,00.

Den nye udgave afviger ikke væsentligt fra de tidligere, som har været omtalt i JB. Det kan nævnes (statistik er altid morsom), at bogen behandler 116 lande med 1.440 forskellige jernbaneselskaber, heraf rapport om 135 væsentlige selskaber. Der er 177 kort, 170 profilskitser og adresser på ikke mindre end 401 fabrikanter.

Hvad angår den danske del er der desværre et par småfejl både i kort og tekst, men disse er dog ikke så væsentlige, at de ryster ens tillid til bogens bonitet.

Latent Demand for Urban Transportation

Ca. 300 sider. Carnegie-Mellon University, Schenley Park, Pittsburgh, Pennsylvania 15213, USA.

Dette er simpelthen en videnskabelig undersøgelse i forbindelse med problemerne omkring transporten i og ved storbyområder. Problemet klarlægges, mobilitetsbehovet analyseres og defineres, teorier for løsninger fremlægges og diskuteres for endelig at munde ud i et grundlag for fremtidige undersøgelser af general karakter, altså egnet for alle forhold alle steder.

En harsk gang teori, men værdifuld for de, der skal løse vore transportproblemer.

Railways in the Victorian Economy

232 sider, David & Charles (Publishers) Ltd., South Devon House, Newton Abbot, Devon. Ca. kr. 60,00.

Jernbanens ankomst betød en økonomisk omvæltning for mange samfund, såvel stater som dele af disse, og for industrier og enkeltpersoner.

I denne bog forsøger forfatteren – og med held – at belyse en sådan økonomisk omvæltning forårsaget af jernbanen i det engelske samfund. Jernbanen og samfundet som helhed, den og jernindustriene, prispolitik, betydningen for delstaterne o.m.m. er de emner, bogen giver os. Endelig som en interessant afslutning kapitalmarkedets vækst under indflydelse af jernbanernes forøgede transport- og udviklingsmuligheder.

jas.

Herning

PP-LYGTEN

ved P. Baden og P. Rasmussen
Fonnesbechsgade 4 – Herning
Tlf. 12 16 10

Alt i el-installationer
samt smedearbejde udføres
solidt og billigt
Tilbud og overslag uden forbindelse

Sjællandsgades Bageri

ved Volkmar Jensen
Sjællandsgade 57 – Herning
Alt i 1. kl.s lækkert brød og kager
Bestillinger modtages gerne
Tlf. 12 10 46

Moderne blomsterbinding – så . . .

CARINA blomster

H. P. Hansensvej – Sønderager – Herning
Alt i årstidens

blomster – buketter – kranser
og dekorationer
Tlf. 12 25 75

Vort speciale: brudebuketter

MALING OG TAPET

Sønderager Farvehandel

ved E. Lynggaard
H. P. Hansensvej 50 – Herning
Telefon 12 15 30

DALL's HERREMAGASIN

P. M. Huset – Bredgade 29-33 – Herning
Tlf. 12 05 81

HERREHABITTER

Specialitet: Topmærket Sterling
Kamgarn – Twist – Trevira

FODKLINIKKEN

aut. fodplejer Anne Grethe Kold
Mindegade 3 – Herning – Tlf. 12 25 72
Mandag lukket

Tirsdag, torsdag og fredag kl. 8.30-17
Onsdag kl. 8.30-19 – Lørdag kl. 8.30-12

JARI AUTO

Fredensgade 19 – Herning – Tlf. 12 28 06
Alt i autotilbehør til de rigtige priser
Ring eller skriv – vi sender gerne

Ny sundhed og livsglæde med motion
HERNING MOTIONS INSTITUT

exam. gymnastiklærer I. R. Poulsen
Bredgade 40 – Tlf. 12 76 96

Lad os tilrettelægge
et træningsprogram for Dem
Brochure sendes gerne

Naturligvis

CALTEX Service

ved mekaniker Jørgen B. Madsen
Holstebrovej 41 – Herning – Tlf. 12 27 48
Benzin, olie, vask, smøring, quick-service
1. kl.s autoreparationer
udføres med **faglig garanti**

Gælder det autoopretning – så . . .

KNUD E. THOMSEN

Sølvgade 2 – Herning – Tlf. 12 06 01
opretning af skade – 1. kl. arbejde
rimelige priser – hurtig levering . . .

HERNING

Traktor- og Maskinforretning

v/ J. Jakobsen
Rønnebærvej – Tlf. (07) 12 28 88

Ikast

ESSO servicenter

ved Svend H. Larsen
Vestergade 3 – Ikast – Tlf. 15 11 08
benzin – olieskift – vask – smøring
Quick-service udføres

IKAST SLIDBANEFABRIK

v/ E. Madsen
Østergade 26 – Telefon 15 11 40
Stort lager af dæk med slidbaner
så De kan bytte omgående

Ringkøbing

FEDDERSEN's BLIKKENS LAGERFORRETNING

Vester Strandgade 18
UDFØRER ARBEJDE FOR DSB
Tlf. Ringkøbing (07) 32 01 73

Skjern

JØRN's HERREMAGASIN

Østergade 3 – Skjern – Tlf. 35 06 88
Herrekonfektion – Lingeri
– stedet, hvor moderne mandfolk handler

SKJERN CYKLELAGER

CYKLER – CYKELDELE – AUTOCYKLER
Tværgade 2 – Skjern – Tlf. 35 11 33

Esbjerg

Esbjerg og Omegns Sparekasse

Esbjerg

MEJERIUDSALGET

ved A. Mackeprang
Gregersens Allé 1 – Esbjerg – Tlf. 2 72 65
Alt i 1. kl.s mejeriprodukter
samt lækkert brød og kager
Bestilling på dessert-is modtages

MON CHERI

Torvegade 27 – Esbjerg – Tlf. 2 19 52
Stort udvalg i
CHOKOLADE – KONFEKTURE – IS
Specialitet: Gaveæsker

Er vægten for stor?
Lider De af filipenser?
Har De problemer
med Deres fødder?
– besøg

Lilly's Fod- og Skønhedsklinik Helseinstitut

Strandbygade 25 – Esbjerg – Tlf. 2 72 34

ISMEJERIET

Englandsgade 15 – Esbjerg – Tlf. 2 14 40
De bedste mejeriprodukter
øl og sodavand
samt lækkert brød og kager

EL-Huset

Skolegade 78 – Esbjerg – Tlf. 2 72 45
Reparation – Salg – Service
HUSHOLDNINGSMASKINER
Speciale: Støvsugere og shavere

*Gør Deres indkøb hos
vore annoncører*

BAGSIDEN

*Dersom hver gjorde som de siger -
var der ikke mangel på ærlige folk!*

Vort EDB-anlæg registrerer

Generaldirektør for postvæsenet Gunnar Pedersen er udnævnt til kommandør af 1. grad af Dannebrogordenen. – Jamen, det var da ikke ham, der sørgede for at juleposten blev bragt ud til tiden. Det var da Børge Aanæs!

Fredsforhandlingerne i Paris drøftede i tre uger om forhandlingsbordet skulle være firkantet eller rundt. – Hvorfor gav man dem dog ikke »det store kolde bord« så ville forhandlingerne sikkert gå lettere!

Postvæsenet søger Folketingets tilladelse til, at post kan afleveres i modtagerens gadedør. – Det næste bliver vel så, at afsenderne må henvende sig på et posthus og få stemplet frimærkerne, og derefter selv må aflevere brevene i modtagerens gadedør.

De go'e gamle dage

Hæv ikke broen – men sænk floden! hedder en film, der p. t. er på lærredet her i landet. Med en lille omskrivning kendes den geniale devise desværre alt for godt indenfor DSB. – Den ødelagde nemlig banernes første store initiativ indenfor godsvognsrangering. – Oprangering ved faldende terræn på den nye godsbanegård i København.

Kort efter at den var taget i brug i 1901 afløb en vogn med en opretstående svær glasplade fra stræknings- og til stationsristen. Skønt godset var indenfor læsseprofilet ramlede det mod Dybbølsbroen, der altså ikke holdt anlægsprofilet. Godset splintredes og man så i lange tider – og de er der måske endnu – større brudstykker anvendt som brevpresere på banegårdens diverse kontorer.

Nu var gode råd dyre, og man valgte desværre det billigste, idet parolen kom til at lyde: Hæv ikke broen – men »synk« sporet! Og det sidste gjorde man, hvorved man helt ødelagde det nye ranger-system, idet der dammedes

et »hul« på skråplanet og netop i en flaskehals, som alle vogne skulle passere.

Helt uberegneligt store er de udgifter, særlig i form af forsinkelser, der herved er påført banerne, og heller ikke skal glemmes den indsats i form af slid og slæb, som personalet har ydet for at få de genstridige vogne til afløb i ugunstigt vejr, såsom modvind, sne og frost, der stivnede olien i lejerne.

Som årsag til hele miseren blev nævnt: Forskellen i danske og engelske tommer. – Det lyder utroligt!

Dixi.

Om jeg nu vidste

– Skal jeg holde igen på ham – eller helt holde mig fra ham – et af to?
– Som begge er lige umulige!

Hvem kunne ane det?

– Hvad mener du om damemoderne i dag?

– Kun det ene – at røntgen kunne have sparet sin opfindelse!

Studieplanlægning

– Nå, min dreng, du fylder syv år, så har du vel begyndt at spekulere på at komme i skole?

– Nej, tværtimod spekulerer jeg meget på at blive fri – for det pjat og tidsspilde!

Alt er jo relativt

– Hvad døde Deres mand egentlig af, frue?

– Det var ikke noget alvorligt – sagde doktoren om det, han fejlede!

Noget må der gøres!

sagde kemikeren, der forgæves havde søgt at opspore et stof, der kunne forlænge menneskets liv – nu vil jeg hellere ofre mig på at gøre mit nye sprængstof endnu mere eksplosivt!

Symptomer

– Ih, godaw, gamle ven – hvordan går det? – Man ser dig nu så sjældent med din forlovede – I er da vel ikke gået hen og blevet gift?

Ny sportsgren

– Der står så tit i bladene om nogen, der øver voldtægt!

– Ja, de træner jo i alt muligt – til guld, sølv eller bronze! Men jeg skal dog kigge den efter på rekordlisten!

Ach Du lieber Augustin!

– Hvor har du egentlig lært din kone at kende?

– Ak ja – havde jeg bare!

Vegetar-middag

– Kom nu og spis, far – inden maden visner!

Videnskaben siger:

at gifte lever længere end ugifte!

– Det er vist løgn – men tiden falder dem længere – og det er jo dog noget andet!

Men ellers tak for deltagelsen!

– Ih, til lykke med successen – en fornøjelse at læse de noveller – den rene moderne, jeg længe har mødt!

– Åh, jeg takker – men er forøvrigt helt uskyldig! Bogtrykkeren havde så travlt, at det er yngste lærling, der har sat dem, og da jeg endelig fik læst korrektoren – og der var noget at læse – så var den røget i trykken!

Når den nye vin blomstrer...

– Hvad mener du dog om disse provøer?

– Absolut kun godt – og havde jeg selv ikke netop været pensionist, så havde jeg været provo – et af to – for begge har det skønt!

Logiske er de

Den lille 5-årige havde fundet et barn-domsbillede af mormor, og spurgte:

– Ja, lille Peter, det er såmænd mig – dengang!

– Jamen, hvem er det nu?

Foruddiskontering

– Hvis det bliver en datter, jeg får, vil jeg opdrage hende til en anstændig pige – for det er vist den eneste gruppe, der ikke er så overfyldt!

Ufatteligt!

at postpensionisterne er brudt ud af pensionistforeningen. Man troede da ellers, at de havde beholdt så meget klæbestof i sig, at de var blevet hængende!

– og så var der...

myggen der fik stik på knægten!